

PRACA

Dodatek poświęcony artykułom w sprawach administracyjnych, ekonomicznych, prawnych i społecznych, oraz materiałom spraw tych dotyczącym.

TREŚĆ: Koszta oświaty w Królestwie Polskiem, przez A. P.—Od redakcyi „Pracy.”

KOSZTA OŚWIATY w Królestwie Polskiem.

Sprawa szkolna wywołała w ostatnich czasach dużo artykułów w różnych wydawnictwach polskich. Starano się oświecić ją wszechstronnie i pisano obszernie o brakach w szkolnictwie dzisiejszem, wytykano błędy pedagogiczne, wychowawcze i organizacyjne, krytykowano program i jego wykonawców, a wreszcie, dążąc do zastąpienia szkoły rządowej przez prywatne zakłady naukowe, dotknięto tu i owdzie kosztów utrzymania średnich zakładów naukowych. „Kuryer Warszawski“ bałamutnie zestawił koszta utrzymania 8-io klasowego gimnazjum męzkiego, p. Bouffalł prostował te wywody w „Gazecie Polskiej“, a nieco cyfr dotyczących kosztów utrzymania zakładów naukowych, przytoczyło „Słowo.“ Wszakże nie podano nigdzie ogólnego wykazu wszystkich istniejących w Królestwie Polskiem zakładów naukowych, ani też dokładnego obliczenia kosztów utrzymania tych zakładów. Publiczność więc nie została pod tym względem należycie poinformowaną i, jak w wielu innych sprawach dotyczących kraju naszego, pozostała w nieświadomości, ile mamy szkół i jakich, w jaką liczbę profesorów i nauczycieli uposażony jest każdy zakład nauko-

wy wyższy, średni i niższy, jakich kosztów wymaga utrzymanie zakładu naukowego tego lub owego typu, wreszcie co kosztują władze administracyjne powołane do dozoru nad oświatą w kraju? Słowem wszystkie te szczegóły nigdzie dotąd w jedną całość ujęte nie zostały. Niewątpliwie nie jest to rzecz łatwa, zwłaszcza w obec faktu, iż materiał potrzebny rozrzucony jest w budżetach różnych władz, a zgrupowanie tego materiału przedstawia pewne trudności. Atoli przypisując szczególną doniosłość sprawie szkolnej w ogóle i gromadzeniu materiałów ułatwiających poznanie potrzeb naszego kraju w szczególności, postawiliśmy sobie za zadanie, przedstawienie całości kosztów, jakich wymaga utrzymanie wszystkich zakładów naukowych, istniejących w kraju naszym. W pracy tej posiłowaliśmy się budżetami na rok 1905: „ministerjum oświaty,“ „ministerjum skarbu,“ pod którego zarządem pozostaje instytut politechniczny, i „departamentu górnictwa.“ Nadto korzystaliśmy z urzędowego wydawnictwa: „Rocznik Warszawskiego Okręgu Naukowego“ za lata 1904 — 1905 ¹⁾. Źródła te dały możliwość ujęcia, w tablicach, dołączonych do tego artykułu, kosztów łożonych z funduszy skarbowych i t. z. specjalnych (powstających z opłat wpisowych) na utrzymanie władz administracyjnych w wydziale oświaty w Królestwie, oraz na utrzymanie rozmaitych istniejących w kraju rządowych zakładów naukowych, zostających pod dozorem i kontrolą władz postawionych na czele oświaty w kraju. Nadto dołączone tablice (14) zawierają w sobie dane szczegółowe dotyczące zakładów naukowych, liczby uczących się, kosztów utrzymania zakładów, wreszcie dochodów, jakimi szafują władze naukowe. Trudność istotną stanowi obliczenie kosztów utrzymania miejskich szkół niższych i początkowych oraz początkowych szkół ludowych we wsiach i dokładne wskazanie ich liczby. Tu wypadło ograniczyć się do obliczeń przypuszczalnych, opartych na danych jakie posiadamy dla jednej lub dwu gubernij, bowiem nie mamy na teraz materiałów wskazujących ściśle wysokość opłat, jakie składają gminy na utrzymanie szkół wiejskich. Materiały te gromadzą się w archiwach dziesięciu dyrekcji naukowych i oczywiście grupują dla całego kraju w Zarządzie Warszawskiego Okręgu Naukowego. Źródła to jednak, jak dotąd, nie dostępne. W tablicach załączonych nie znajdzie czytelnik ani liczby, ani wydatków na początkowe szkoły miejskie, utrzymywane kosztem dochodów kas miejskich.

¹⁾ Pamiatnaja kniżka Warszawskaho Uczebnaho Okrugza za 1904—1905 god.

Szczegóły te zawarte są w budżetach każdego miasta oddzielnie, a budżetów tych nie zdołaliśmy skompletować i tylko dane, co do Warszawy, zaczerpnięte z budżetu na rok 1905, przytaczamy w dalszym ciągu. Co zaś do zakładów naukowych, utrzymywanych przez osoby prywatne, czyli zwanych powszechnie „zakładami prywatnymi,” to ani liczby tych zakładów, ani uczących się w nich nie podajemy, bo postawiliśmy sobie za cel wskazanie kosztów utrzymania zakładów rządowych, a więc: wydatki ponoszone z funduszków publicznych, powstałych z podatków opłacanych przez ludność kraju do kas skarbowych, oraz wnoszonych tytułem opłat wpisowych za korzystanie z nauki w zakładach naukowych.

Specjalny podatek rządowy na szkoły nie istnieje i tylko ludność wiejska opłaca na utrzymanie szkółek początkowych po wsiach osobną składkę, przeznaczoną na pokrycie kosztów utrzymania nauczyciela, gmachu szkolnego i wydatków gospodarczych szkółki. Wydatki, jakie łoży skarb na utrzymanie zakładów naukowych i władz dozorujących nad oświatą, pokrywają się z ogólnych funduszków skarbu, powstałych, jak to zaznaczyliśmy wyżej, z podatków opłacanych przez ludność na zaspokojenie różnych potrzeb państwowych. Ze część podatków, zwracana ludności w postaci zakładów naukowych, nie odpowiada istotnej potrzebie tej ludności, o tem wie każdy, gdyż powszechnie wiadomo, że do niedawna, istniejące zakłady naukowe, nie mogły przyjąć wszystkich kandydatów, zgłaszających się po naukę w zakładach rządowych. Stąd egzamina wstępne konkursowe, stąd liczne uzalania się na brak miejsca w zakładach naukowych rządowych, i tu ma źródło powstanie w ostatnich paru dziesiątkach lat licznych prywatnych zakładów naukowych, męzkich i żeńskich. Nadto brak różnorodności rządowych zakładów naukowych, przedstawiających tylko typ zakładów średnich ogólno-kształcących i kilka szkół realnych, wywołały konieczność powstania prywatnych zakładów naukowych, kupieckich i handlowych, o programie odmiennym od programu szkół rządowych.

Widzimy z tego, że pomijając sprawę niewłaściwości dzisiejszego szkolnictwa ze względu na potrzeby narodowe—niewłaściwości jaskrawo zcharakteryzowanej w licznych artykułach dziennikarskich i publicystycznych, ani liczba zakładów naukowych rządowych, ani koszta łożone przez skarb na oświatę, nie odpowiadają istotnym potrzebom ludności kraju.

Ludność ta, podług obliczeń przyjętych do określenia liczby posłów z Królestwa do Izby Państwowej, równa się cyfrze

10,607,300 g \acute{l} ów ¹⁾) i uposażona jest dotąd w następujące rządowe zakłady naukowe:

a) *Zakłady wyższe.* Uniwersytet, instytut politechniczny, instytut leśno-agronomiczny i instytut weterynaryjny. (Tablica II).

b) *Zakłady średnie.* 21 gimnazyów męzkich ogólnokształcących (w Warszawie 7; w dziewięciu miastach gubernialnych po jednym oraz: w Łodzi, Częstochowie, Marympolu, Chełmie i w Białej); 7 progimnazyów męzkich (w Warszawie 2 i w Sandomierzu, Pińczowie, Pułtusk, Hrubieszowie i Zamościu po jednym); 14 gimnazyów żeńskich (w Warszawie 4 i w Kaliszu, Piotrkowie, Radomiu, Kielcach, Łodzi, Płocku, Suwałkach, Łomży, Lublinie i Siedlcach) i 5 progimnazyów żeńskich (w Warszawie, Nowoaleksandryi, Zamościu, Chełmie i Sandomierzu). (Tablica III).

c) *Szkoły realne.* Po jednej w Warszawie, Kaliszu i Łowiczu. (Tablica IV).

d) *Szkoły zawodowe.* Wyższa szkoła przemysłowo-handlowa w Łodzi, szkoła przemysłowa w Radomiu, szkoła imienia Konarskiego w Warszawie, szkoła dla uczniów rzemioł w Siedlcach, szkoła niższa rzemiołowa w Olkusz, szkoła górnicza w Dąbrowie, szkoła felczerów w Warszawie, szkoła niższa ogrodnictwa w Warszawie (przy ogrodzie pomologicznym). Nadto 9 seminariów nauczycielskich. (Tablica IV).

e) *Szkoły miejskie 3—6 klasowe i początkowe miejskie i wiejskie.* Pięć szkół miejskich 3—6 klasowych (Tabl. V) i koszta ło-

¹⁾ Rachunek ten oparty jest na danych ustalonych w dniu 1 Stycznia 1904 roku.

		Wybiera posłów
m. Warszawa	771,000 g \acute{l} ów	— 2
gub. Warszawska	1,430,000 "	— 5
" Lubelska	1,319,600 "	— 5
m. Łódź	328,000 "	— 1
gub. Piotrkowska	1,281,100 "	— 5
" Radomska	902,600 "	— 3
" Kielecka	886,100 "	— 3
" Siedlecka	876,900 "	— 3
" Łomżyńska	637,200 "	— 2
" Suwalska	625,600 "	— 2
" Płocka	606,500 "	— 2
" Kaliska	942,400 "	— 3
Ogółem	10,607,300 g \acute{l} ów	— 36

żone ze skarbu na szkółki początkowe miejskie i wiejskie, których liczby ogólnej budżet ministerium oświaty nie podaje (Tablica V).

f) *Zakłady naukowe specjalne.* Instytut głuchoniemych i ociemniałych w Warszawie; szkoła rysunkowa w Warszawie (Tablica VI).

Nadto istnieje jeszcze muzeum sztuk pięknych w Warszawie i ogród botaniczny w Warszawie. Koszta tych instytucyj, podległych ministerium oświaty, podane są w Tablicy VI-ej.

Wszystkie te zakłady wydatkują sumy następujące:

	Fundusze udzielane ze skarbu czyli z podatków ogóln.	Fundusze t. z. specjalne powstałe z wpisów i in. źródeł	Ogółem
	R	U B L E	
A.			
1) Wyższe zakłady naukowe (Tablica II).	789,810	148,538	938,356
2) Gimnazya męskie	541,985	399,570	941,555
3) Progimnazya męskie	83,960	64,775	148,735
4) Gimnazya żeńskie	192,808	229,580	422,388
5) Progimnazya żeńskie	67,975	26,496	94,470
6) Szkoły realne	90,284	84,500	174,784
7) „ zawodowe	115,520	30,145	145,665
8) Seminarja nauczycielskie (nauka bezpłatna)	82,781	—	82,781
9) Szkoły miejskie 3—6 kl.	27,010	48,038	75,048
10) „ początk. miejskie i wiejsk. zasiłki ze skarbu	479,296	—	479,296
11) Zakłady naukowe specjalne (Tabl. VI).	69,091	42,702	111,793
	<u>2,540,520</u>	<u>1,074,344</u>	<u>3,614,864</u>
B.			
1) Utrzymanie instytucyj administracyjnych, dozorujących nad oświatą w kraju (Tablica I)	178,507	—	178,507
2) 25%-owe dodatki do pensyj dla profesorów i nauczycieli pochodzenia rosyjskiego	242,368	—	242,368
3) Zasiłki na kształcenie dzieci urzędników, profesorów i nauczycieli pochodzenia rosyjskiego	48,940	—	48,940
	<u>469,815</u>	<u>—</u>	<u>469,815</u>
Ogółem	<u>3,010,335</u>	<u>1,074,344</u>	<u>4,084,679</u>

Do ogólnej sumy kosztów oświaty w Królestwie, równającej się cyfrze 4,084,679 rub., trzeba jeszcze dodać to, co składają gminy na szkoły początkowe wiejskie oraz miasta na takie szkoły w miastach. Ścisłych danych co do tego nieposiadamy i musimy się ograniczyć do rachunku przybliżonego, który ułatwiają nam w pewnej mierze obliczenia, podane przez p. Gabryela Godlewskiego w artykule „Stosunki w gminie,“ wydrukowanym w „Pracy“ (№ 2), przy zeszycie lipcowym „Biblioteki Warszawskiej.“ Otóż p. Godlewski podaje, że pow. Miechowski, posiadający 24 gminy, płaci na szkółki początkowe 27,048 rb. rocznie, co na gminę stanowi przeciętnie 1127 rubli. Przyjmując ten sam wydatek dla wszystkich gmin, wypadnie, że wobec ogólnej liczby 1287 gmin w kraju, ludność wiejska opłaca rocznie na szkółki początkowe (1288×1127 rb.) 1,450,449 rubli.

Co zaś do wydatków, jakie ponoszą miasta, to ściśle dane posiadamy tylko dla Warszawy i Łodzi. Podług budżetu na rok bieżący, na utrzymanie dwu i jednoklasowych szkółek początkowych oraz na wynajem lokalów dla szkółek, na szkoły niedzielno-rzemieślnicze i żydowskie, w Warszawie przeznaczono ogółem 309,964 rubli. ¹⁾ Co się zaś tycze wydatków innych miast kraju, to podług obliczeń p. Bronisława Bouffała „gospodarka finansowa zarządów miejskich w Królestwie Polskiem“ („Praca“ № 4 za sierpień) wypada, że wszystkie miasta kraju z wyjątkiem Warszawy i Łodzi wydatkowały w r. 1897 na „dobroczynność i instytucje korzyści społecznej:“ miasta gubernjalne 40,653 rb. i miasta niegubernjalne 61038 rb., ogółem 101.691 rb. Gdy przyjmniemy, że połowa tej sumy przeznaczoną została na szkółki początkowe, wypadnie, że wszystkie miasta kraju, nie licząc Warszawy i Łodzi, wydały w r. 1897 — 50,845 rb. 50 kop. Nie mając dat późniejszych, ani ściślejszych obliczeń dla szkółek miejskich, musimy się ograniczyć do wywodów powyższych, po zogółowaniu których otrzymamy, że nauka początkowa, prowadzona kosztem kas miejskich, pochłania rocznie:

w Warszawie	rb.	309,964 ²⁾
„ Łodzi	„	81,987 ³⁾
we wszystkich pozostałych miastach kraju.	„	50,845
	czyli ogółem . rb.	442,796

¹⁾ Po bliższe szczegóły o stanie nauki początkowej w Warszawie odsyłamy do pracy p. Adolfa Suligowskiego „Miasto analfabetów.“ Kraków, 1905.

²⁾ Budżet m. Warszawy na r. 1905.

³⁾ „ m. Łodzi na r. 1897.

Możemy teraz ustalić całkowity roczny koszt oświaty w Królestwie Polskiem:

- a) zakłady naukowe rządowe: wyższe, średnie i niższe oraz instytucje administracyjne, dozoruujące nad oświatą w kraju, wydatkują: z funduszków skarbowych . rb. 3010335
z funduszków t. zw. specjalnych . „ 1.074344
- b) szkółki początkowe wiejskie kosztują ludność wiejską, podług obliczeń minimalnych „ 1.450.449
- c) szkółki początkowe miejskie czerpią z kas miejskich, także podług obliczeń przybliżonych „ 442.796
- Ogółem więc rb. 5.977.924

Wydatek ten obliczony na głowę ludności (10,607,000) stanowi przeciętnie zaledwie 56 kop. — z których na naukę wyższą i średnią przypada 34 kop., a na początkową—22 kop. na każdego mieszkańca.

Nie postawiliśmy sobie zadania wyprowadzania z tych danych cyfrowych dalszych konsekwencyj. Ograniczając się ściśle do obliczenia kosztów, jakie w warunkach obecnych ludność kraju ponosi rocznie na oświatę, dodamy tylko, że podług obliczeń p. Gabryela Godlewskiego przy wydatku 1,450,449 rb. na szkółki początkowe wiejskie, z nauki w tych szkołkach korzysta zaledwie 10% dzieci będących w wieku szkolnym, zaś podług obliczeń p. Suligowskiego, w szkołkach początkowych w Warszawie znajduje miejsce zaledwie $\frac{1}{3}$ część dzieci, będących w wieku szkolnym, i to uwzględniając szkółki początkowe: chrześcijańskie, żydowskie i prywatne.

Przypatrzmy się teraz cyfrom wykazującym liczbę młodzieży, uczęszczającej do rządowych zakładów naukowych.

Podług „Rocznika Warszawskiego okręgu Naukowego“ za rok 1904—1905¹⁾ oraz podług budżetów Ministerjum Oświaty, wreszcie podług spisu studentów uczęszczających do Uniwersytetu i Politechniki, w roku szkolnym 1904 pobierała naukę następująca liczba młodzieży:

W Uniwersytecie	1741 stud. (w tej liczbie 191 woln. słuch.)
„ Instytucie Politechnicznym	857 „ (38 woln. słuch.)
„ „ w Nowej-Aleksandryi	207 „
„ „ Weterynaryjnym	160 „

Ogółem w *wyższych* zakładach naukowych 2,965 studentów.

¹⁾ Pamiatnaja książka Warszawskiego Uczelnianego Okręgu.

W średnich zakładach naukowych:

W gimnazyach męzkich	9001 uczniów
„ progimnazyach „	1801 „
„ gimnazyach żeńskich	5981 „
„ progimnazyach „	940 „
„ szkołach zawodowych	873 „
„ „ realnych	1426 „
„ „ miejskich 3—6 klasowych .	2682 „

Wogóle w średnich zakładach 22,704 uczniów.

Razem w wyższych i średnich zakładach

naukowych rządowych 25,669 uczących się.

Wobec 10 milionów ludności jest to liczba nadzwyczajnie mała, ale pamiętać należy, że uwzględniamy wyłącznie tylko zakłady naukowe rządowe i jedynie istniejące w kraju, gdy nie mała liczba naszej młodzieży, w wieku akademickim i szkolnym, pobiera nauki w wyższych i średnich zakładach rządowych, istniejących w Cesarstwie i zagranicą, a jeszcze większa liczba uczy się w prywatnych zakładach naukowych, których, wobec niedostatecznej liczby zakładów rządowych, powstało dużo, zwłaszcza w latach ostatnich.

Powyzsza liczba młodzieży, uczącej się w rządowych zakładach naukowych, płaci za naukę rocznie cyfry następujące: w wyższych zakładach naukowych (po potrąceniu 10% uczących się, zwalnianych zwykle od opłat wpisowych) 250,450 rb.; w średnich zakładach naukowych ogólno-kształcących 838,979 rb.; w szkołach zawodowych 47,625 rb.; w szkołach realnych 88,300 rb. i w szkołach miejskich 3—6 klasowych 48,038 rb. Ogółem więc opłaty wpisowe wynoszą rocznie 1,273,392 rb.¹⁾, które stanowią t. zw. fundusze specjalne zakładów naukowych i sposób wydatkowania których jest szczegółowo wskazany w Tablicach od VII do XI-ej. Niezależnie od opłat wpisowych, niektóre zakłady naukowe czerpią jeszcze dochody dodatkowe z innych źródeł, a dochody te, w ogólnej sumie 72,390 rb., wykazane są w Tablicy XIII. Nadto kasy miejskie przykładają się do kosztu ogólnego utrzymania rządowych zakładów naukowych i wnoszą do skarbu rocznie sumę 93810 rb. (Tablica XIV), a dzierżawy i czynsze z domów, należących do różnych zakładów naukowych, przynoszą skarbowi rocznie 7331 rb. (Tablica XIV-a). Bez tych wszystkich dochodów, które

¹⁾ W Tablicy XII-ej mamy ogólną sumę 1,301,092 rb. obliczoną bez potrącenia wpisów, od opłaty których zwalnia się 10% uczących się.

w sumie ogólnej dają cyfrę 1,446,923 rb. koszta utrzymania rządowych zakładów naukowych w kraju, stanowiące wraz z kosztami administracyjnymi sumę ogólną 5,977,924 rb., powinnyby osiągnąć sumy 7,424,847 rb. (5,977,924 + 1,446,923). Obecnie zaś, z funduszków skarbu powstających z podatków, opłacanych przez ludność na ogólne potrzeby państwa, wydatkuje się rocznie zaledwie 3,010,335 rb., co stanowi nie więcej nad 4% ogółu dochodów, składanych przez ludność kraju do kas skarbowych, które to dochody stanowią nie mniej 75 milionów rubli.

Zamykając na tem pobieżne oświetlenie i zogółowanie szczegółów zawartych w dołączonych czternastu tablicach, dodajemy jeszcze ku informacyi czytelników, że kapitały stypendyalne, pochodzące z legatów prywatnych, szafowanych przez rządowe władze naukowe, stanowiły w dniu 1 stycznia r. 1905 sumę ogólną 3,046,702 rb., z których w papierach wartościowych ulokowano 2,911,235 rb. W gotowiznie pozostawało 135,467 rb. W ciągu r. 1904 wypłacono stypendystom rubli 111,284 rb.

Na zakończenie przytaczamy kilka porównań, opartych na źródłach, jakie mamy pod ręką. Nie są one zbyt obfite, niemniej dają materiał do ciekawych zestawień.

Podług urzędowego sprawozdania o stanie oświaty w kraju w r. 1865¹⁾ ludność ówczesna (5,336,210 głów) zaopatrzona była w następującą liczbę zakładów naukowych:

a) *Zakłady wyższe.* Szkoła główna, Instytut leśno-agronomiczny i politechniczny w Nowej Aleksandryi (w r. 1865 nie funkcjonował od czasu zamknięcia go w r. 1863) i szkoła weterynaryjna.²⁾ Ogółem 3.

b) *Zakłady średnie.* Gimnazyów 15, szkół powiatowych ogólnych, pedagogicznych i specjalnych 22, progimnazjum żeńskie 1. Ogółem 38.

c) Szkoły niższe rolnicze 4 (w Końsko-Woli, w Niegłowach, w Radomsku i w Woronowie).

¹⁾ Oczot po wiadomstwu narodnaho proswieszczenija w Carstwie Polskom za 1865 god. (Warszawa 1866).

²⁾ Szkołę weterynaryjną zaliczyliśmy do zakładów wyższych, bowiem z biegiem czasu została zreformowaną na Instytut weterynaryjny.

d) Szkoła rysunkowa, pozostawiona po zamkniętej w r. 1865 szkole sztuk pięknych.

e) *Szkoły początkowe*. Rosyjska 1, miejskie 580, gminne 397 i wioskowe (gromadzkie) 335. Ogółem 1213.

f) Szkół niedzielno-rzemieślniczych 117.

g) Kursy pedagogiczne w Chełmie i Białej dla nauczycieli szkółek początkowych, Instytut głuchoniemych, muzeum sztuk pięknych, ogród botaniczny i obserwatorium.

W r. 1876, podług obliczeń Poznańskiego¹⁾ liczba zakładów naukowych przy ludności równającej się 6,769,185 głów przedstawia się, jak następuje:

a) *Zakłady wyższe*. Te same trzy, co w r. 1865, z tą jedynie różnicą, że Szkołę główną zastąpiono przez Cesarski Uniwersytet. W r. 1876 otwartym już był Instytut leśno-agronomiczny w Nowej Aleksandryi, zamknięty czasowo w r. 1865.

b) *Zakłady średnie*. Gimnazya męskie 18, żeńskie 10, progimnazyów męskich i żeńskich po 8, szkół realnych 9. Ogółem 53.

c) Szkół zawodowych 10.

d) Szkoła rysunkowa.

e) *Szkoły początkowe*. Rosyjska 1, miejskich 427, gminnych i gromadzkich 2197. Ogółem 2625.

f) Instytut głuchoniemych, muzeum sztuk pięknych, ogród botaniczny i obserwatorium, jako zakłady pomocnicze przy Uniwersytecie.

W r. 1904 ludność kraju równała się 10,607,300 głów i korzystała z następujących zakładów naukowych:

a) *Zakłady wyższe* 4, gdyż do istniejących uprzednio przybył Instytut politechniczny w Warszawie.

b) *Zakłady średnie*. Gimnazya męskie ogólno-kształcące 21, progimnazya 7, gimnazya żeńskie 14, progimnazya żeńskie 5, szkoły realne 3. Ogółem 50.

c) Szkoły zawodowe 5, seminaria nauczycielskie 9.

d) Szkoły miejskie 3 i 6 klasowe 5.

e) *Szkoły początkowe*. Nie mamy ścisłych danych dla r. 1904. Ograniczymy się więc do przytoczenia, że podług statystyki ministerium oświaty²⁾ szkół początkowych w Królestwie było w ro-

¹⁾ Proizwoditielnyja sily Carstwa Polskaho, str. 163. (Petersburg 1880).

²⁾ Suligowski „Miasto analfabetów“ str. 27 i 28.

ku 1898 ogółem 3646, czyli mniej niż w r. 1885 (3684) o 38 ¹⁾. Stosunki obecne, co do liczby szkół początkowych, nieznacznej tylko uległy zmianie.

f) Instytut głuchoniemych, szkoła rysunkowa, muzeum sztuk pięknych, ogród botaniczny i obserwatorium astronomiczne.

Możemy ułożyć teraz następującą tabelkę:

	1865	1876	1904
Ludność	5,336,210 gł.	6,769,185 gł.	10,607,300 gł.
Przyrost w stosunku do r. 1865		27% ₀	98% ₀
<i>Zakłady naukowe</i>			
Wyższe	3	3	4
Średnie	38	53	50
Szkoły zawodowe	5	11	5
Kursa pedagogiczne, seminaria nauczycielskie	2	—	9
Szkoły miejskie 3—6 klas.	—	—	5
Szkoły początkowe	1430	2625	3646 (1898)
Wpisowe za naukę w wyższych i średnich zakładach naukowych	124,000 r. ²⁾	174,951 r. ³⁾	1,177,729 r. ⁴⁾
Wydatki na oświatę z funduszków ogólnych skarbu czyli z podatków	1,084,935 r. ²⁾	1,500,000 r. ³⁾	3,010,335 r.
Liczba uczących się w zakładach:			
wyższych	733	1125	2965
średnich	10727	12027	22584
początkowych	87151	170765	218760 ⁵⁾
	98611	183917	244309

¹⁾ W Warszawie było szkół 205 z liczbą uczących się 11,450. Nadto w szkołach niedzielnych, chederach żydowskich i szkołach religijnych uczyło się 16,810 dzieci. Suligowski, loco citato, str. 20—22.

²⁾ Otczot po wiadomstwu narodnaho proswieszczenja w Carstwie Polskom za 1865 god.

³⁾ Poznański. Proizwoditielnja siły Carstwa Polskaho.

⁴⁾ Tablica XII.

⁵⁾ Otczot za r. 1865, wykazuje 61 dzieci uczących się w szkółce początkowej. Poznański—oblicza 65 dzieci na każdą szkółkę, wreszcie p. Suligowski 50 dzieci. Do obliczenia, które nam dało 218,760 dzieci uczących się w szkołkach początkowych, przyjęliśmy przeciętnie 60 dzieci na każdą szkółkę.

Z zestawień powyższych widzimy, że gdy w stosunku do r. 1865 ludność kraju wzrosła w r. 1904 o 98%, to liczba zakładów naukowych i uczących się podwoiła się przeszło (2,5 razy), zaś dochód z wpisowego powiększył się o 9,5 razy a koszta utrzymania zwiększyły się o 2,75 razy. Na zwiększenie się liczby zakładów naukowych wpływa głównie wzrost liczby szkółek początkowych, których mamy przeszło 3,000 gdy stosownie do liczby dzieci będących w wieku szkolnym powinniśmy mieć, podług obliczeń p. Mieczysława Brzezińskiego (w „Gońcu“) 26,666 szkółek początkowych. Liczba wyższych zakładów naukowych powiększyła się w ciągu lat 40 o jeden (politechnikę), a średnich o 12 tylko, natomiast dochód z wpisowego urósł bardzo znacznie, głównie pod wpływem kilkakrotnego w ciągu lat 40 powiększania wpisu rocznego, zarówno w wyższych, jako też średnich i niższych zakładach naukowych. Dzisiaj w Uniwersytecie i Politechnice student opłaca 100 rub. rocznie, a mamy gimnazya, w których wpis wynosi 75 rub. od ucznia na rok.

Co zaś do wydatków z funduszków skarbu na utrzymanie zakładów naukowych i władz administracyjnych, to wzrost ich jest następstwem nie tylko powiększenia się liczby zakładów naukowych, lecz i podwyższenia etatów profesorskich i nauczycielskich oraz zapewnienia profesorom i nauczycielom pochodzenia rosyjskiego specjalnych przywilejów służbowych w formie dodatków do pensyj i zapomóg na wychowanie dzieci. Że zaś liczba profesorów i nauczycieli tej kategorii ciągle wzrastała, przeto i wydatki musiały się powiększać. Podług budżetu Ministerium oświaty na r. 1905 dodatki do pensyj uprzywilejowanych profesorów i nauczycieli, stanowią poważną sumę 291,308 rubli czyli więcej niż wydatkuje się ze skarbu na utrzymanie uniwersytetu warszawskiego.

Na tem zamykamy pobieżne uwagi nasze i oświetlenie tablic, w których każdy szukający materyałów i dat statystycznych, znajdzie możliwie dokładne dane, nie tylko co do strony finansowej rządowych zakładów naukowych istniejących w kraju, lecz i co do ich ilości i sposobu szafowania funduszami, udzielanemi ze skarbu i płynącemi z innych źródeł na rzecz zakładów naukowych.

T A B L I C A I

ROKSTA TURZ/MANIA

INSTYTUCYJ ADMINISTRACYJNYCH

Ministerstwa Gwiazdy w Krolestwie Polskim.

Wyszczególnienie wydatków		Wyszczególnienie przychodów	
Wydział	Dotychczasowe	Wydział	Dotychczasowe
Wydatki z funduszu skarbu.			
1. Wydział	1000	1. Wydział	1000
2. Wydział	2000	2. Wydział	2000
3. Wydział	3000	3. Wydział	3000
4. Wydział	4000	4. Wydział	4000
5. Wydział	5000	5. Wydział	5000
6. Wydział	6000	6. Wydział	6000
7. Wydział	7000	7. Wydział	7000
8. Wydział	8000	8. Wydział	8000
9. Wydział	9000	9. Wydział	9000
10. Wydział	10000	10. Wydział	10000
11. Wydział	11000	11. Wydział	11000
12. Wydział	12000	12. Wydział	12000
13. Wydział	13000	13. Wydział	13000
14. Wydział	14000	14. Wydział	14000
15. Wydział	15000	15. Wydział	15000
16. Wydział	16000	16. Wydział	16000
17. Wydział	17000	17. Wydział	17000
18. Wydział	18000	18. Wydział	18000
19. Wydział	19000	19. Wydział	19000
20. Wydział	20000	20. Wydział	20000

T A B L I C A I.

KOSZTA UTRZYMANIA INSTYTUCYJ ADMINISTRACYJNYCH w wydziale Ministerystum Oświaty, w Królestwie Polskiem.

№ porządkowy	NAZWA INSTYTUCYI	Ilość osób	Wysokość pensyi etatowej	Ogółem
			R U B L E	
I. Warszawski okręg naukowy.				
1	Kurator	1	10000	10000
2	Pomocnik kuratora	1	5250	5250
3	Inspektor okręgowy	2	2057,75	4115,50
4	Sekretarz rady kuratora	1	400	400
5	Naczelnik kancelaryi kuratora	1	2800	2800
6	Naczelnik wydziału	2	2000	4000
7	Referent	2	1500	3000
		2	1200	2400
8	Pomocnik referenta	6	750	4500
9	Buchalter	1	1000	1000
10	Egzekutor zarazem płatnik	1	1000	1000
11	Referent (radca prawny)	1	1000	1000
12	Budowniczy	1	1000	1000
13	Dziennikarz	1	1000	1000
14	Archiwista	1	750	750
15	Utrzymanie kancelistów	—	—	4500
16	Wydatki gospodarcze: woźni, stróże, materiały piśmienne, opał, światło i reparacya gmachu okręgu naukowego .	—	—	10179
17	Koszta wydawnictwa okólników kuratora	—	—	3033
18	Koszta delegacyj służbowych	—	—	2000
		24	—	61927,50

N. porządkowy	NAZWA INSTYTUCYI	Ilość osób	Wysokość pensyi etatowej	Ogółem
			R U B L E	
II. Dziesięć dyrekcij naukowych po jednej w każdej gubernii.				
1	Dyrektor	10	4000	40000
2	Referent	10	900	9000
3	Buchalter	10	500	5000
4	Archiwista	10	360	3600
5	Kancelista (etat wyższy)	10	300	3000
6	„ (etat niższy)	10	225	2250
7	Najem lokalu	10	330	3300
8	Wydatki gospodarcze: woźny, stróż, opał, światło, materyały piśmienne	10	420	4200
9	W dyrekcji warszawskiej: pomocnik referenta	1	600	600
	wydatki gospodarcze dodatkowo	—	—	280
		—	—	71230
III. Inspekcya szkół m. Warszawy.				
1	Inspektor	1	3000	3000
2	Pomocnik inspektora	1	2000	2000
3	Referent	1	900	900
4	Kanceliści	2	300	600
5	Najem lokalu	—	—	500
6	Wydatki gospodarcze: woźny, stróż, opał, światło, materyały piśmienne	—	—	350
		5	—	7350
IV. Inspekcya szkół ludowych.				
1	Inspektor (gub. Warszawska)	4	2000	8000
2	„ (gub. Kaliska)	2	2000	4000
3	„ (gub. Piotrkowska)	3	2000	6000
4	„ (gub. Radomska)	1	2000	2000
5	„ (gub. Kielecka)	2	2000	4000
6	„ (gub. Lubelska)	2	2000	4000
7	„ (gub. Siedlecka)	2	2000	4000
8	„ (gub. Suwalska)	1	2000	2000
9	„ (gub. Łomżyńska)	1	2000	2000
10	„ (gub. Płocka)	1	2000	2000
		19	—	38000
	Ogółem	—	—	178507 r. 50 k.

T A B L I

Koszta łożone ze skarbu na utrzymanie

№ porządk.	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób		№ porządk.	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób			
		Wysokość pensji etat.	Ogółem			Wysokość pensji etat.	Ogółem		
		RUBLE				RUBLE			
I. Cesarski Uniwersytet w Warszawie.				II. Instytut agronomiczno-leśny w Now. Aleksandrii.					
1	Rektor (mieszkanie w naturze)	1	5000	5000	1	Dyrektor (mieszkanie w naturze)	1	5000	5000
2	Inspektor	1	3000	3000	2	Profesorowie	11	3000	33000
3	Pomocnik inspektora	9	1500	13500	3	Adjunkci	11	2000	22000
4	Profesor zwyczajny	28	3000	84000	4	Asystenci	21	800	16800
5	" nadzwyczajny	20	2000	40000	5	Wykładający przedmioty	4	1000	4000
6	Docent	21	1200	25200	6	Wykładający ogrodnictwo i sadownictwo	1	1800	1800
7	Prosektor	3	1200	3600	7	Pomocnik dyrektora (dodatek profesorowi)		600	600
8	Lektor jęz. rosyjskiego	1	1200	1200	8	Sekretarz rady (dodatek profesorowi)		400	400
9	" języków obcych	4	800	3200	9	Kierownik fermy doświadczalnej		500	500
10	Asystenci w klinikach	8	400	3200	10	Pomocnik tego kierown. Zarządzający majątkiem ziemskim	1	800	800
11	Laborant chemii fizyologicznej i patologicznej.	1	800	800	11	Bibliotekarz	1	1000	1000
12	Laborant	5	500	2500	12	Inspektor	1	2000	2000
13	Kustosze gabinetów	2	750	1500	13	Pomocnik inspektora	1	1200	1200
14	Mechanik	1	450	450	14	Referent	1	1000	1000
15	Sekretarz rady	1	1200	1200	15	Buchalter zarazem kasjer	1	1000	1090
16	Stary sekretarz zarządu	1	900	900	16	Zarządzający internatem	1	1500	1500
17	Pomocn. sekretarza rady.	1	900	900	17	Dozorca gmachów	1	500	500
18	Młod. pomocn. sekr. rady.	1	600	600	18	Leśniczemu za zajęcia praktyczne		—	800
19	Dziennikarz i archiwista	1	500	500	19	Mechanik		—	720
20	Dozorca gmachu uniwers.	1	550	550	20	Weterynarz i budowniczy		—	600
21	Budowniczy	1	600	600	21	Fachowy ogrodnik i pomocnik		—	1800
22	Kanceliści	5	—	2400	22	Lekarz	1	300	300
23	Starszy pedel	1	400	400	23	Kanceliści i materiały piśmienne		—	1000
24	Młodszy pedel	4	270	1080	24	Utrzymanie cerkwi		—	400
25	Lekarz	1	500	500	25	Biblioteka, gabinety i laboratoria		—	15000
26	Dziekan (dodatek)	4	400	1600	26	Park, oranżerya, ogrody, ferma i roboty leśne		—	5000
27	Sekretarz (dodatek)	4	250	1000	27	Stypendya i zasiłki studentom		—	3000
28	Bibliotekarz (mieszkanie w naturze)	1	1200	1200	28	Kuchnia i internat		—	6250
29	Pomocnik bibliotekarza	3	600	1800	29	Zajęcia praktyczne studentów, wycieczki z profesorami, druk rozpraw i medale		—	6500
30	Sekretarz biblioteki	1	450	450	30	Opal, światło, służba, utrzymanie gmachów itp.		—	13500
31	Stary astronom obserw.	1	1500	1500	31	Szpital św. Karola		—	150
32	Młodszy	1	850	850	32	Zajęcia praktyczne latem ze studentami		—	9500
33	Dodatek do etatu ogóln. na powiększen. pensyi		—	15000					
34	Praktyczne zajęcia studentów		—	2500					
35	Stypendya i zasiłki studentów		—	11000					
36	Gabinety, laboratoria, kliniki, służba, opal, światło, materiały piśmienne i t. p. wydatki.		—	34230					
37	Kupno książek dla bibliot.		—	8148					
38	Utrzymanie obserwator.		—	10590					
39	Utrzymanie oddziału figur gipsowych.		—	470					
40	Teatru anatomicznego w szpitalu Dzieciąt. Jezus		—	6350					
		130	—	284728			60	—	160020

C A II.

nie wyższych zakładów naukowych.

№ porządk.	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób	Wysokość pensyi etat	Ogółem	№ porządk.	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób	Wysokość pensyi etat	Ogółem
	III. Instytut Weterynaryjny w Warszawie.				10	Pomocnik bibliotekarza	1	750	750
					11	Inspektor	1	3000	3000
					12	Pomocnik inspektora	3	1200	3600
1	Dyrektor (mieszkanie w naturze)	1	3000	3000	13	Lekarz	1	500	500
2	Docentów	3	1200	3600	14	Referent	1	1000	1000
3	Prosektor	1	750	750	15	Pomocnik referenta	1	800	800
4	Fachowy kowal	1	600	600	16	Stypendya	6	600	3600
5	Asystent kliniki	1	2000	2000	17	Buchalter	1	1000	1000
6	Nauczyciel religii dla uczniów felezerskich	1	400	400	18	Pomocnik buchaltera	1	800	800
7	Wykładowcy fizykę	1	1200	1200	19	Dozorca gmachów	1	1000	1000
8	Wykładowcy zoologię i anatomię porównawczą	1	375	375	20	Budowniczy	1	600	600
9	Wykładowcy botanikę i mineralogię	1	375	375	21	Felczer	1	300	300
10	Wykładowcy agronomię	1	375	375		<i>Wydział górniczy.</i>			
11	Nauczyciel języka niemieckiego	1	300	300	22	Dziekan (dodatek)	1	900	900
12	Asystent kliniki	1	180	180	23	Profesor zwyczajny	2	3000	6000
13	Bibliotekarz (dodatek)	1	400	400	24	" nadzwyczajny	2	2000	4000
14	Gospodarz (egzekutor)	1	100	100	25	Dozorca gabinetu	1	1200	1200
15	Lekarz (mieszkanie w naturze)	1	400	400	26	Wykładowcym różne przedmioty			3650
16	Na dodatki za wykład przedmiot. dodatkow.			1350	27	Sekretarz	1	300	300
17	Wydatki gospodarcze: opał, światło, utrzymanie gmachów i t. p.			6735	28	Laborant starszy	2	1200	2400
18	Biblioteka i gabinety			3096	29	" młodszy	3	750	2250
19	Pedle i niższa służba			4926	30	Mechanik	1	1000	1000
20	Kancelista			180	31	Biblioteka, gabinety, laboratoria, ekskursye naukowe, druk rozpraw wycieczki praktyczne ze studentami i t. p.			62200
21	Delegacye naukowe			300	32	Kancelarya, opał, światło, utrzymanie gmachów, meble i t. p.			38000
22	Stypendya			1320		<i>Wydział górniczy.</i>			
		16		31962					
	IV. Instytut politechniczny Cesarza Mikołaja II w Warszawie.				33	Biblioteka, gabinety, laboratoria, ekskursye naukowe, druk rozpraw i t. p.			17250
1	Dyrektor (mieszkanie w naturze)	1	5000	5000	34	Kancelarya, opał, światło, utrzymanie gmachów i t. p.			12750
2	Dziekani (dodatek)	3	900	2700			77		313100
3	Sekretarz rady i wydział.	4	300	1200					
4	Profesor zwyczajny	17	3000	51000					
5	" nadzwyczajny	8	2000	16000					
6	Laborant starszy	5	1200	6000					
7	" młodszy	5	750	3750					
8	Wykładowcym różne przedmioty			57300		Ogółem wyższe zakłady naukowe			789810
9	Bibliotekarz	1	1500	1500					

T A B L I

Koszta łożone ze skarbu na utrzymanie

G i m n a z y a M ę z k i e

№ porządk.	GIMNAZYA I PROGIMNAZYA MĘZKIE	I Warsz.			II Warsz.			III Warsz.			IV Warsz.		
		Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem
1	Dyrektor (mieszkanie rządowe)	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000
2	Nauczyciel, pełn. obow. inspekt. (mieszk. rząd.)	—	—	500	—	—	500	—	—	500	—	—	500
3	Inspektor (mieszk. rząd.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Nauczyciel religii, wyznania Prawosławnego . .	1	1500	1500	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Nauczyciel religii, wyznania Rzymsko-Katol.	—	—	—	1	800	800	1	800	800	1	800	800
6	Nauczyciel religii, wyznania Ewang.-Luterań.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Nauczyciele przedmiotów i języków	10	—	12440	11	—	12890	11	—	12890	11	—	12890
8	Nauczyciel kaligrafii . .	1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250
9	Gospodarze klasowi . . .	—	—	800	—	—	800	—	—	800	—	—	800
10	Ich pomocnicy (mieszkanie rządowe)	2	300	600	2	300	600	2	300	600	2	300	600
11	Nauczyciel śpiewu i gimnastyki.	2	—	500	2	—	500	2	—	500	2	—	500
12	Sekretarz lub buchalter .	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400
13	Lekarz	1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300
14	Pensya dodatek. sekretarza rady i bibliotekarza	—	—	240	—	—	240	—	—	240	—	—	240
15	Wynagrodzenie nadetat. nauczycieli religii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Utrzymanie klasy 8-jej . .	—	—	1900	—	—	1900	—	—	1900	—	—	1900
17	Dodatki do pensyi nauczycieli, którzy przeszli 5 lat w jednym zakładzie.	—	—	150	—	—	300	—	—	300	—	—	300
18	Wynagrod. naucz. języka polskiego w okr. Warsz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Utrzymanie klas przygotowawczych.	—	—	440	—	—	480	—	—	480	—	—	480
	Razem	19	—	22020	20	—	21960	20	—	22020	20	—	21960
20	Stypendya i zapomogi dla uczniów	—	—	1450	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Utrzym. cerkwi i plebanii	—	—	450	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Najem lokalu, stróżów i wydatki gospodarskie (opał, światło i t. p.) . .	—	—	700	—	—	700	—	—	700	—	—	700
23	Utrzymanie gmachów należących do Ministerjum Oświaty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	—	2600	—	—	700	—	—	700	—	—	700
	Ogółem	—	—	24620	—	—	22660	—	—	22720	—	—	22660

C A III.

nie średnich zakładów naukowych.

G i m n a z y a M ę z k i e

V Warsz.			VI Warsz.			Praskie			Kaliskie			Piotrkowskie			Częstochowsk.		
Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem
1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000
		500			500			500			500			500			500
			1	800	800				1	800	800	1	800	800			
1	800	800				1	800	800	1	800	800	1	800	800	1	800	800
			1	800	800												
11		12890	10		12440	11		12890	11		12890	11		12890	11		12890
1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250
		800			800			800			800			800			800
2	300	600	2	300	600	2		600	2	300	600	2	300	600	2	300	600
2		500	2		500	2		500	2		500	2		500	2		500
1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400
1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300
		240			240			240			240			240			240
		1900			1900			1740			1900			1900			1900
		213			175			388			150			300			
		480			440			480			480			480			480
20		21873	20		22145	20		21888	21		22610	21		22760	20		21660
		5300			700			700			700			700			700
																	700
		5300			700			700			700			700			700
		27173			22845			22588			23310			23460			22360

Gimnazya Męskie

N. porządk.	GIMNAZYA I PROGIMNAZYA MĘSKIE	Łódzkie			Radomskie			Kieleckie			Plockie		
		Liczba osób	Wysokość pensji etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensji etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensji etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensji etat.	Ogółem
1	Dyrektor (mieszkanie rządowe)	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000
2	Nauczyciel, pełn. obow. inspekt. (mieszk. rząd.)	—	—	500	—	—	500	—	—	500	—	—	500
3	Inspektor (mieszk. rząd.)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Nauczyciel religii wyznania Prawosławnego.	—	—	—	1	800	800	1	800	800	1	800	800
5	Nauczyciel religii wyznania Rzymsko-Katol.	—	—	—	1	800	800	1	800	800	1	800	800
6	Nauczyciel religii wyznania Ewang.-Luterań.	1	800	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Nauczyciele przedmiotów i języków	11	—	12890	11	—	12890	11	—	12890	11	—	12890
8	Nauczyciel kaligrafii	1	250	250	1	250	250	1	250	250	2	250	250
9	Gospodarze klasowi	—	—	800	—	—	800	—	—	800	—	—	800
10	Ich pomocnicy (mieszkanie rządowe)	2	—	600	2	300	600	2	300	600	2	300	600
11	Nauczyciel śpiewu i gimnastyki.	2	—	500	2	—	500	2	—	500	2	—	500
12	Sekretarz lub buchalter	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400
13	Lekarz	1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300
14	Pensya dodatk. sekretarza rady i bibliotekarza	—	—	240	—	—	240	—	—	240	—	—	240
15	Wynagrodzenie nadetat. nauczycieli religii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Utrzymanie klasy 8-ej.	—	—	1900	—	—	1900	—	—	1900	—	—	1900
17	Dodatki do pensyi nauczycieli, którzy przeszli 5 lat w jednym zakładzie.	—	—	210	—	—	—	—	—	—	—	—	450
18	Wynagrod. naucz. języka polskiego w okr. Warsz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Utrzymanie klas przygotowawczych.	—	—	480	—	—	960	—	—	960	—	—	960
	Razem .	20	—	21870	21	—	22940	21	—	22940	—	—	23390
20	Stypendya i zapomogi dla uczniów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Utrzym. cerkwi i plebanii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Najem lokalu, stróżów i wydatki gospodarskie (opał, światło i t. p.)	—	—	700	—	—	700	—	—	700	—	—	700
23	Utrzymanie gmachów należących do Ministerjum Oświaty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem .	—	—	700	—	—	700	—	—	700	—	—	700
	Ogółem .	—	—	22570	—	—	23640	—	—	23640	—	—	24090

G i m n a z y a M ę z k i e

Suwalskie			Maryampolsk.			Łomżyńskie			Lubelskie			Chełmskie			w Białej		
Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem
1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000
		500			500			500			500			500			500
1	800	800				1	800	800	1	800	800	1	1500	1500	1	800	800
1	800	800	1	800	800	1	800	800	1	800	800						
10		12440	10		12440	11		12890	11		12890	10		12440	10		12440
1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250
		800			800			800			800			800			800
2	300	600	2	300	600	2	300	600	2	300	600	2	300	600	2	300	600
2		500	2		500	2		500	2		500	2		500	2		500
1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400
1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300
		240			240			240			240			240			240
		1900			1900			1900			1900			1900			1900
		300			300			300			300						150
		880			880			960			960			800			880
20		22710	19		21910	21		23240	21		23240	19		22310	19		21760
														1450			1450
		700			700			700			700			700			700
		700			700			700			700			2150			2150
		23410			22610			23940			23940			24460			23910

Gimn. Męż. | Progimnazya Mężkie

N. porządk.	GIMNAZJA I PROGIMNAZJA MĘZKIE	Siedleckie			I Warsz.			II Warsz.			Sandomiersk.		
		Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem
1	Dyrektor (mieszkanie rządowe)	1	2000	2000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Nauczyciel, pełn. obow. inspekt. (mieszk. rząd.)	—	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3	Inspektor (mieszk. rząd.)	—	—	—	1	1500	1500	1	1500	1500	1	1500	1500
4	Nauczyciel religii wyznania Prawosławnego . .	1	800	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Nauczyciel religii wyznania Rzymsko-Katol.	—	—	—	1	600	600	1	600	600	1	600	600
6	Nauczyciel religii wyznania Ewang.-Luterań.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Nauczyciele przedmiotów i języków	10	—	12440	7	—	6530	7	—	6530	7	—	6530
8	Nauczyciel kaligrafii . .	1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250
9	Gospodarze klasowi . . .	—	—	800	—	—	480	—	—	480	—	—	480
10	Ich pomocnicy (mieszkanie rządowe)	2	300	600	1	220	220	1	220	220	1	220	220
11	Nauczyciel śpiewu i gimnastyki.	2	—	500	2	—	250	2	—	250	2	—	250
12	Sekretarz lub buchalter .	1	400	400	1	300	300	1	300	300	1	300	300
13	Lekarz	1	300	300	1	200	200	1	200	200	1	200	200
14	Pensya dodatku sekretarza rady i bibliotekarza	—	—	240	—	—	150	—	—	150	—	—	150
15	Wynagrodzenie nadetat. nauczycieli religii . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Utrzymanie klasy 8-ej . .	—	—	1900	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Dodatki do pensyi nauczycieli, którzy przeszli 5 lat w jednym zakładzie.	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Wynagrod. naucz. języka polskiego w okr. Warsz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Utrzymanie klas przygotowawczych.	—	—	880	—	—	480	—	—	480	—	—	960
	Razem	19	—	21760	15	—	10960	15	—	10960	15	—	11440
20	Stypendya i zapomogi dla uczniów	—	—	1450	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Utrzym. cerkwi i plebanii	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Najem lokalu, stróżów i wydatki gospodarskie (opał, światło i t. p.) .	—	—	700	—	—	300	—	—	1300	—	—	300
23	Utrzymanie gmachów należących do Ministerjum Oświaty	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	—	2150	—	—	300	—	—	1300	—	—	300
	Ogółem	—	—	23910	—	—	11260	—	—	12260	—	—	11740

P r o g i m n a z y a M ę z k i e

Pinczowskie			Pułtuskie			Hrubieszowskie			w Zamościu			Ogółem gimnazya i progimnazya męzkie		
Liczba osób	Wyso-kość pen-syi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wyso-kość pen-syi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wyso-kość pen-syi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wyso-kość pen-syi etat.	Ogółem	Ilość osób	Ruble	kop.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	42000	—
1	1500	1500	1	1500	1500	1	1500	1500	1	1500	1500	7	10500	—
—	—	—	—	—	—	1	600	600	1	600	600	15	13000	—
1	600	600	1	600	600	—	—	—	—	—	—	20	15000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1600	—
7	—	6530	7	—	6530	6	—	6130	6	—	6130	271	312450	—
1	250	250	1	250	250	1	250	250	1	250	250	18	7000	—
—	—	480	—	—	480	—	—	480	—	—	480	—	20160	—
1	220	220	1	220	220	1	220	220	1	220	220	49	14140	—
2	—	250	2	—	250	2	—	250	2	—	250	56	12250	—
1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300	28	10500	—
1	200	200	1	200	200	1	200	200	1	200	200	28	7700	—
—	—	150	—	—	150	—	—	150	—	—	150	—	6090	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	39740	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4505	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3240	—
—	—	960	—	—	960	—	—	880	—	—	880	—	20000	—
15	—	11440	15	—	11440	14	—	10960	14	—	10960	525	560375	—
—	—	—	—	—	—	—	—	900	—	—	900	—	7600	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	450	—
—	—	1200	—	—	300	—	—	300	—	—	300	—	23300	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34220	—
—	—	1200	—	—	300	—	—	1200	—	—	1200	—	65570	—
—	—	12640	—	—	11740	—	—	12160	—	—	12160	—	625945	—

Gimnazya żeńskie

№ porządk.	GIMNAZJA I PROGIMNAZJA ŻEŃSKIE	I Warsz.		II Warsz.		III Warsz.		IV Warsz.		
		Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem	Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem	Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem
1	Dyrektor	1	1000	1000	—	—	—	—	—	—
2	Inspektor	—	—	—	1	400	400	—	—	—
3	Wychowawczyni główna . . .	1	1500	1500	—	—	—	1	800	800
4	Dozorczyńni	—	—	—	1	800	800	—	—	—
5	Nauczyc. rel. wyzn. Prawosł.	1	1200	1200	—	—	—	—	—	—
6	„ „ „ Ew.-Lut.	—	—	—	—	—	—	1	1000	1000
7	Nauczyciele przedmiotów i języków	14 12	1500 1200	8400	—	—	—	2 2 2	1200 1000 900	6200
8	Nauczyciel kaligr., kreślenia i rysunku	1	900	900	—	—	—	1	600	600
9	Nauczyciele etatowi	—	—	—	2	1200	2400	—	—	—
10	Wychowawczynie	6	600	3600	—	—	—	2	600	1200
11	Damy klasowe	—	—	—	6	360	2160	4	360	1440
12	Nauczycielka rękodziel . . .	1	400	400	—	—	—	1	360	360
13	Lekcye gimnastyki	—	—	250	—	—	—	—	—	—
14	Sekretarz	—	—	—	—	—	—	—	—	—
15	Dozorca gmachu szkolnego .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kancelista zarazem dozorca gmachu	1	400	400	1	—	300	1	300	300
17	Lekarz	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Gospodyni	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Utrzymanie klasy VII-ej . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Dodatk. pensya nauczycieli za spełnianie obowiązków: Zarządzającego działem na- ukowym	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bibliotekarza	—	—	125	—	75	—	—	75	—
	Sekretarza rady pedagogicz. Członka komitetu gospodar- czego	—	—	75	—	75	—	—	75	—
	Wynagrodzenie za lekcyje nadetatowe	—	—	1600	—	4625	—	—	1000	—
	Nauczyciele śpiewu kościel- nego i gimnastyki	—	—	—	—	350	—	—	200	—
	Utrzymanie klasy przygoto- wawczej	—	—	1525	—	—	—	—	—	—
	Razem	18	—	20975	11	—	11185	18	—	13750
21	Stypendya i zapomogi dla uczennic	—	—	800	—	—	—	—	500	—
22	Utrzymanie wychowanic . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	400
23	Utrzymanie cerkwi	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Utrzymanie biblioteki i wy- datki gospodarskie (opał, światło, stróże i t. d.) . . .	—	—	3400	—	4040	—	—	900	—
	Razem	—	—	4200	—	4040	—	—	1400	—
	Ogółem	—	—	25175	—	15225	—	—	15150	—

Gimnazya Żeńskie

Ilość osób	Kaliskie			Piotrkowskie			Radomskie			Kieleckie			Łódzkie			Płockie		
	Wysokość pensyi	Ogółem		Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem		Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem		Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem		Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem
1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	400	400	400
1	800	800	1	800	800	1	800	800	1	800	800	1	800	800	1	800	800	800
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400	2400
6	360	2160	6	360	2160	6	360	2160	6	360	2160	6	360	2160	6	360	2160	2160
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300	1	300	300	300
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	75	—	—	75	—	—	75	—	—	75	—	—	75	—	—	—	75
—	—	75	—	—	75	—	—	75	—	—	75	—	—	75	—	—	—	75
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	4625	—	—	4625	—	—	4625	—	—	4625	—	—	4625	—	—	—	4625
—	—	350	—	—	350	—	—	350	—	—	350	—	—	350	—	—	—	350
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	—	11185	11	—	11185	11	—	11185	11	—	11185	11	—	11185	11	—	—	11185
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2540	—	—	1040	—	—	1040	—	—	1040	—	—	1040	—	—	—	1040
—	—	2540	—	—	1040	—	—	1040	—	—	1040	—	—	1040	—	—	—	1040
—	—	13725	—	—	12225	—	—	12225	—	—	12225	—	—	12225	—	—	—	12225

Gimnazya Żeńskie

Nr porządk.	GIMNAZJA I PROGIMNAZJA ŻEŃSKIE	Suwalskie			Łomżyńskie			Lubelskie			Siedleckie		
		Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem	Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem	Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem	Ilość osób	Wysokość pensyi	Ogółem
1	Dyrektor.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Inspektor.	1	400	400	1	400	400	1	400	400	1	250	250
3	Wychowawczyni główna.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Dozorczyńni	1	800	800	1	800	800	1	800	800	1	800	800
5	Nauczyc. rel. wyzn. Prawosl.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	500	500
6	„ „ „ „ „ Ew.-Lut.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Nauczyciele przedmiotów i języków	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8	Nauczyciel kaligr., kreślenia i rysunku	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Nauczyciele etatowi	2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400
10	Wychowawczynie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Damy klasowe.	6	360	2160	6	360	2160	6	360	2160	6	450	2700
12	Nauczycielka rękodziel	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Lekcyje gimnastyki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Sekretarz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	300	300
15	Dozorca gmachu szkolnego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Kancelista zarazem dozorca gmachu.	1	300	300	1	300	300	1	300	300	—	—	—
17	Lekarz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Gospodyni	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Utrzymanie klasy VII-ej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Dodatk. pensya nauczycieli za spełnianie obowiązków: Zarządzającego działem naukowym	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Bibliotekarza	—	—	75	—	75	—	—	75	—	—	—	75
	Sekretarza rady pedagogicz.	—	—	75	—	75	—	—	75	—	—	—	75
	Członka komitetu gospodarczego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Wynagrodzenie za lekcyje nadetatowe	—	—	4625	—	4625	—	—	4625	—	—	—	3925
	Nauczyciele śpiewu kościelnego i gimnastyki	—	—	350	—	350	—	—	350	—	—	—	350
	Utrzymanie klasy przygotowawczej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	11	—	11185	11	—	11185	11	—	11185	12	—	11375
21	Stypendya i zapomogi dla uczennic	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Utrzymanie wychowanic	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	„ „ „ „ „ cerkwi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Utrzymanie biblioteki i wydatki gospodarskie (opał, światło, stróże i t. d.)	—	—	1044	—	2133	—	—	1040	—	—	—	1040
	Razem	—	—	1044	—	2133	—	—	1040	—	—	—	1040
	Ogółem	—	—	12225	—	13318	—	—	12225	—	—	—	12415

Warsz. progimn 3-klasowe			Nowoaleksandr. progimn			Chełmska szkoła 7-klasowa			Gimnaz. 4-klas w Zamościu			Szkoła Maryjska w Sandomierzu			Ogółem		
Ilość osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Ilość osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Ilość osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Ilość osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Ilość osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Ilość osób	Ruble	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1500	
1	200	200	1	200	200	1	250	250	1	250	250	—	—	—	15	5550	
—	—	—	—	—	—	1	1000	1000	—	—	—	—	—	—	3	3300	
1	500	500	1	500	500	—	—	—	1	800	800	1	600	600	15	12000	
—	—	—	—	—	—	1	800	800	1	400	400	1	360	360	5	3260	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	360	360	2	1360	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	400	1200	15	15800	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1500	
1	800	800	1	800	800	2	1200	2400	2	1200	2400	—	—	—	30	35200	
—	—	—	—	—	—	1	510	—	—	—	—	—	—	—	11	5310	
3	360	1080	3	360	1080	5	360	2310	4	500	2000	—	—	—	91	33860	
—	—	—	—	—	—	1	400	400	—	—	—	1	300	300	4	1460	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	325	
—	—	—	—	—	—	1	500	500	—	—	—	leke	śpiewu	75	—	2	800
—	—	—	—	—	—	1	600	600	—	—	—	—	—	—	1	600	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13	4000	
—	—	—	—	—	—	1	200	200	—	—	—	—	—	—	1	200	
—	—	—	—	—	—	1	150	150	—	—	—	—	—	—	1	150	
—	—	—	—	—	—	—	—	2604	—	—	—	—	—	—	—	2604	
—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	—	150	
—	—	45	—	—	45	—	—	50	—	—	50	—	—	—	—	1200	
—	—	45	—	—	45	—	—	75	—	—	50	—	—	—	—	1265	
—	—	—	—	—	—	—	—	365	—	—	—	—	—	—	—	365	
—	—	2180	—	—	2180	—	—	2840	—	—	1900	—	—	—	—	66500	
—	—	200	—	—	200	—	—	250	—	—	300	—	—	—	—	5350	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1525	
6	—	5050	6	—	5050	16	—	14944	9	—	3150	7	—	2895	206	205224	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	
—	—	—	—	—	—	—	—	18700	—	—	—	—	—	—	—	18700	
—	—	—	—	—	—	—	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	1000	
—	—	680	—	—	680	—	—	8951	—	—	1000	—	—	875	—	34184	
—	—	680	—	—	680	—	—	28651	—	—	1000	—	—	875	—	55559	
—	—	5730	—	—	5730	—	—	43595	—	—	9150	—	—	3770	—	260783	

T A B L I C A I V.

Koszta łożone ze skarbu na utrzymanie specjalnych zakładów naukowych.
 A — szkoły realne. B — szkoły zawodowe. C — seminarya nauczycielskie.

№ porządk.	N A Z W A Z A K Ł A D U	Warszawska			Kaliska			Łowicka			Ogółem	
		Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Ruble
A. Szkoły realne.												
1	Dyrektor (mieszkanie w naturze)	1	2000	2000	1	2000	2000	1	2000	2000	3	6000
2	Nauczyciel sprawujący obowiązki inspektora (mieszkanie w naturze)	1	750	750	1	750	750	1	750	750	—	2250
3	Nauczyciel religii wyznania prawosławnego	1	1050	1050	1	900	900	1	1050	1050	3	3000
4	Nauczyciele przedmiotów i języków	9	—	13308	9	—	10608	9	—	12228	27	36144
5	Koszta doświadczeń z historii naturalnej i fizyki	—	—	240	—	—	240	—	—	240	—	600
6	" nauki prowadz. ksiąg i korespondencyj.	—	—	600	—	—	600	—	—	600	—	720
7	" " kaligrafii	—	—	240	—	—	240	—	—	240	—	720
8	" " gimnastyki i śpiewu	2	—	500	2	—	500	2	—	500	6	1500
9	Gospodarze klasowi	—	—	1120	—	—	640	—	—	800	—	2560
10	Pomocnicy gospod. klasow. (mieszk. w naturze)	2	300	600	2	300	600	2	300	600	6	1800
11	Dodatki do pensyi nauczycielskiej za sprawow. obow. sekretarza rady pedagog. i bibliotekarza	2	120	240	2	120	240	2	120	240	—	720
12	Lekarz	1	300	300	1	300	300	1	300	300	3	900
13	Sekretarz i buchalter	1	400	400	1	400	400	1	400	400	3	1200
14	Nauczyciele języka polskiego	—	—	980	—	—	980	—	—	980	—	2940
15	Dodatki nauczycielom etat. i utrzymanie nadetat.	—	—	2150	—	—	3780	—	—	1700	—	7630
16	Na klasy przygotowawcze	—	—	960	—	—	960	—	—	960	—	2880
17	Wydki oddziały równoległe	—	—	10000	—	—	—	—	—	—	—	10000
18	Wydki gospodarze: najem i remont domów, najem stróżów, opał, światło i t. p.	—	—	3040	—	—	2840	—	—	2840	—	8720
		17	—	38478	17	—	25978	17	—	25828	51	90284

nr porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób	Wy- kość pensyi etatow.	Ogółem
			RUBLE	
B. Szkoły zawodowe.				
I. Szkoła handlowo-przemysłowa w Łodzi.				
1	Dyrektor (mieszkanie w naturze) . .	1	3000	3000
2	Nauczycielowi sprawującemu obo- wiązki inspektora dodatek . . .	1	750	750
3	Nauczyciele religij	3	800	2400
4	Nauczyciele przedmiotów i języków	—	—	19593
5	Dodatek nauczycielom za dozór nad działem naukowym jednego z od- działów szkoły	1	300	300
6	Kierownikom zajęć praktycznych . .	—	—	5430
7	Nadzorcóm (mieszkanie w naturze) .	2	720	1440
8	Sekretarz rady	1	240	240
9	Bibliotekarz	1	360	360
10	Sekretarz szkoły zarazem buchalter i dozorca gmachu (mieszkanie w naturze)	1	900	900
11	Lekarz	—	400	400
12	Laboratorya, gabinety, warsztaty i t. d.	—	—	1200
13	Materyały i instrumenty	—	—	1800
14	Maszynista, ślusarz, podmajstrzy i ko- szta pracy praktycznej w fa- brykach	—	—	3000
15	Materyały piśmienne	—	—	425
16	Niższa służba, opał, światło, utrzy- manie gmachu i inne wydatki go- spodarcze	—	—	4412
		11	—	45650

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Szkoła rzemiosł w Radomiu			Szkoła dla uczn. rzemiosł w Siedlecach			№ porządkowy	Niższa szkoła rzemiosł w Olkusz		
		Liczba osób	Wysokość pensyi etal.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etal.	Ogółem		Liczba osób	Wysokość pensyi etal.	Ogółem
		RUBLE	RUBLE	RUBLE	RUBLE	RUBLE			RUBLE	RUBLE	RUBLE
II. Szkoły rzemiosł.											
1	Inspektor (mieszk. w naturze).	1	1000	1000	1	1000	1000	1	Zarządzający szkołą	1700	700
2	Nauczyciel religii prawosławnej.	1	200	200	1	100	100	2	Zarządzającemu za lekcye dodatkowe	—	420
3	" " " katolickiej	1	200	200	—	—	—	3	Majster-technik kierownik nauki w drugim oddziale zarządza razem pomocnik zarządzącego szkołą	1500	500
4	Nauczyciele przedmiotów	—	—	2550	2	1810	—	4	Jemuż za lekcye dodatkowe	—	310
5	Kierownikom zajęć praktyczn.	1	—	1800	—	—	—	5	Nauka religii	—	150
6	Nauka śpiewu.	1	—	75	1	75	—	6	Nauka języka rosyjskiego i arytmetyki	—	300
7	Nadzorca (mieszk. w naturze).	1	400	400	—	—	—	7	Podmajstrzym	—	600
8	Bibliotekarz	—	—	125	—	—	—	8	Wydatki gospodarcze	—	600
9	Sekretarz zarazem buchalter (mieszkanie w naturze)	1	500	500	—	—	—	9	Biblioteka i przedmioty pomocy naukowej	—	200
10	Lekarz	1	150	150	1	100	1680	10	Instrumenty, warsztaty, ich utrzymanie i koszt materyałów potrzebnych do nauki	—	800
11	Przedmioty pomocy naukowej	—	—	400	—	—	50	11	Pomoc medyczna uczniom	—	90
12	Materyały i instrumenty	—	—	600	—	—	1500				
13	Maszynista, kowal i podmajstrzy	—	—	2460	—	—	450				
14	Materyały piśmienne	—	—	200	—	—	—				
15	Utrzymanie domu i służby	—	—	2200	—	—	—				
16	Inspektorowi za lekcye dodatkowe	—	—	—	—	—	450				
		7	—	12860	6	—	7465				
								2			4670

№ porządk.	NAZWA ZAKŁADU	Ogółem		№ porządk.		Ogółem		Liczba osób	Ogółem		
		Wysokość pensyi etal.	RUBLE			Wysokość pensyi etal.	RUBLE		Liczba osób	RUBLE	
III. Szkoła górnicza w Dąbrowie.											
1	Dyrektor	—	1800	1	Nauczyciel starszy	—	435	1	435	435	
2	Inspektor (dodatkowo jednemu z nauczycieli)	—	900	2	" młodszy	—	360	1	360	360	
3	Nauczyciele religii	—	600	3	Dozorca szkoły	—	54	1	54	54	
4	" przedmiotów i maj- strowie	—	300	4	Nauczyciel dentystyki	—	45	1	45	45	
5	Bibliotekarz (dodatek nauczycie- lowi)	—	7860	5	Wydatki gospodarskie i nagro- dy uczniom	—	—	—	—	131	
6	Sekretarz	—	200								1025
7	Nadzorca	720	720								—
8	Gospodarz (ekonom).	720	1449								—
9	Lekarz	600	600								—
10	Felczer	400	400								—
11	Stypendyja, gabinety, labora- torya	360	360								—
12	Wydatki gospodarskie i utrzy- manie internatu	—	3500								—
		21970									1000
		40350									3500
		9									6
										Ogółem	115520
IV. Szkoła felcerska w Warszawie.											
V. Nizsza szkoła ogrodnictwa w ogrodzie pomologicznym w Warszawie.											
Dyrektor 500											
Nauczyciele 500											
Nauczyciele religii 100											
Potrzeby naukowe 300											
Lokal, opał, światło, stróż, ma- teryjały piśmienne 1000											
6											
3500											
115520											

Nr. porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	w Warsza- wie			w Siennicy			w Solcu			w Łęczycy		
		Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem
C. Seminaria nauczy- cielskie.													
1	Inspektor kierownik (mie- szkanie w naturze) . . .	—	—	—	1 1500	1500	—	1 1500	1500	—	1 1500	1500	
2	Nauczyciel kierownik (mieszkanie w naturze)	1 1200	1200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Nauczyciel religii	—	—	—	1 600	600	—	1 600	600	—	1 600	600	
4	Nauczyciel fizyki i ma- tematyki	1 1000	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	Nauczyciele innych przed- miotów	—	—	1500	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Nauczyciele etatowi . . .	—	—	—	2 1200	2400	—	2 1200	2400	—	2 1200	2400	
7	Nauczyciel muzyki i teo- ryi muzyki	1 900	900	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	Nauczyciel muzyki i śpie- wu kościelnego	—	—	—	1 600	600	—	1 600	600	—	1 600	600	
9	Nauczyciel muzyki	1 700	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	Nauczyciel śpiewu cer- kiewnego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	Nauczyciel szkoły wzor- owej (mieszkanie w na- turze)	—	—	—	1 350	350	—	1 350	350	—	1 350	350	
12	Lekarz	—	—	—	—	200	—	—	200	—	—	200	
13	Nauczyciel kaligrafii i kreślenia	—	—	—	1 485	485	—	1 485	485	—	1 485	485	
14	Nauczyciel pracy ręcznej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
15	Lekcje języka polskiego	—	—	—	—	250	—	—	250	—	—	250	
16	Stypendya	—	—	3000	—	3000	—	—	3000	—	—	3000	
17	Biblioteka, instrumenty muzyczne, nagrody uc- niom i uczennicom . . .	—	—	450	—	300	—	—	300	—	—	300	
18	Gimnastyka	—	—	400	—	250	—	—	250	—	—	250	
19	Ogrodnik	—	—	—	—	200	—	—	200	—	—	200	
20	Nauka ogrodnictwa . . .	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	
21	Najem służby, opał, świa- tło i utrzymanie gma- chu	—	—	1540	—	450	—	—	490	—	—	576	
22	Materyały piśmienne i kancelista	—	—	—	—	250	—	—	250	—	—	250	
23	Wydatki gospodarcze . . .	—	—	1010	—	1050	—	—	1010	—	—	1424	
24	Materyały do pracy rę- cznej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		4	—	9000	7	—	8885	7	—	8885	7	—	9385

w Jędrzejowie			w Wymyśliczynie			w Wejwach			Grec.-unick. w Chelmie			Grec.-unick. w Białej			Ogółem
Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wysokość pensyi etat.	Ogółem	RUBLE
1	1500	1500	1	1500	1500	1	1500	1500	1	1500	1500	1	1500	1500	12000
1	600	600	1	600	600	1	600	600	1	700	700	1	700	700	1200
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5000
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000
2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400	2	1200	2400	1500
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19200
1	600	600	1	600	600	1	600	600	—	—	—	—	—	—	900
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3600
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	700
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	500	500	1	500	500	1000
1	350	350	1	350	350	1	350	350	1	500	500	1	500	500	3100
—	—	200	—	—	200	—	—	200	—	—	200	—	—	200	1600
1	485	485	1	485	485	1	485	485	1	485	485	1	485	485	3880
—	—	250	—	—	250	—	—	—	—	—	—	—	—	1050	1050
—	—	3000	—	—	3000	—	—	3000	—	—	3500	—	—	3500	1250
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28000
—	—	300	—	—	300	—	—	300	—	—	250	—	—	250	2750
—	—	250	—	—	250	—	—	250	—	—	250	—	—	250	2400
—	—	200	—	—	200	—	—	200	—	—	200	—	—	200	1600
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100
—	—	550	—	—	465	—	—	486	—	—	450	—	—	475	5482
—	—	250	—	—	250	—	—	250	—	—	250	—	—	250	2000
—	—	1450	—	—	1535	—	—	815	—	—	1600	—	—	1175	11069
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	400
7	—	9385	7	—	9385	7	—	8436	7	—	9285	7	—	10335	82781

T A B L I C A V.

Koszta łożone ze skarbu na niższe szkoły miejskie i początkowe szkoły miejskie i wiejskie.

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Warszawska 6-kl.			Skierniewicka 4-kl.			Włocławska 3-kl.			Łukowska 4-kl.			Sejemska 3-kl.			Ogółem w 3-ciu szkołach
		Liczba osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	Liczba osób	Wyso-kość pensyi etat.	Ogółem	
I. Szkoły miejskie.																	
1	Inspektor (mieszkanie w nat).	1	600	600	1	600	600	1	600	600	1	600	600	1	600	600	3000
	Dodatek inspektorowi za kierownictwo szkoły	1	—	250	1	—	150	1	—	100	1	—	150	1	—	100	750
2	Nauczyciel religii prawosławnej, katolickiej, ewangelickiej i gregoryańsk.	1	390	390	1	390	390	1	300	300	1	390	390	1	300	300	1770
4	Nauczyciele przedmiotów	5	—	2750	3	—	1650	2	—	1100	3	—	1650	2	—	1100	8250
	Dodatek nauczycielom na mieszkanie	—	—	1000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1000
5	Pomocnik nauczyciela	—	—	—	—	—	—	1	300	300	—	—	—	—	—	—	300
	Dodatek na mieszkanie	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—	—	—	—	150
6	Lekcyje języka francuskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	225	—	—	—	—	—	—	225
7	" " niemieckiego	—	—	—	—	—	—	—	—	225	—	—	—	—	—	—	225
8	" " śpiewu	—	—	75	—	—	75	—	—	75	—	—	—	—	75	—	375
9	" " gymnastyki	—	—	—	—	—	75	—	—	75	—	—	—	—	75	—	225
10	" " języka polskiego	—	—	225	—	—	300	—	—	225	—	—	—	—	300	—	1275
11	Wydatki gospodar., materyały piśm., utrzymanie lokalu i służba	—	—	995	—	—	1175	—	—	975	—	—	—	—	1175	—	5295
12	Koszta utrzymania klas do nauki rzemiosł	—	—	—	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1200
13	Najem lokalu	8	—	7875	6	—	4805	6	—	5250	6	—	4805	5	—	4275	27010

NAZWA ZAKŁADU		Ruble	kopiecki	NAZWA ZAKŁADU		Ruble	kopiecki
№ porządk.				№ porządk.			
II. Szkoły elementarne miejskie i wiejskie.							
1	Rosyjska szkoła początkowa dla dzieci obu płci w Warszawie			f	w gub. Kieleckiej . . w 1 szkole	75	
2	Utrzymanie 34 szkół poklasztornych			g	" " Lubelskiej . . " 253	10085	
3	Utrzymanie 34 szkół w guberni Siedleckiej i 15 w gub. Lubelskiej			h	" " Siedleckiej . . " 150	6275	
4	Zasiłki ze skarbu udzielane szkołom początkowym w miastach i po wsiach:			i	" " Łomżyńskiej . . " 8	1250	
	a w Warszawie 4 szkołom	8097		k	" " Suwalskiej . . " 25	475	
	b w gub. Warszawskiej 16 szkołom	5069 25		l	" " Płockiej . . " 7	350	
	c " " Kaliskiej . . 5 "	2286 80		6	Wydatki jednorazowe na urządzenie lokali szkolnych, na kosztą przejazdu nauczycieli sprowadzanych z Cesarstwa i na nagrody i zasiłki nauczyc. Utrzymanie szkoły cerkiewno-prawosławnej na Pradze	2982 92	
	d " " Piotrkowskiej 4 "	2284 50		7	Kredyty ogólne, którei szafuje kurator okręgu naukowego:	400	
	e " " Radomskiej . . 5 "	1704 22		a	na utrzymanie szkółek początkowych w okręgu	24112	
	f " " Kieleckiej . . 15 "	2423 80		b	na potrzeby nauki początk. w okręgu	70000	
	g " " Lubelskiej . . 232 "	32149 92		c	na kosztą krótkotrwałych kursów pedagogicznych letnich dla nauczycieli i nauczycielek.	4000	
	h " " Siedleckiej . . 131 "	28868 51		d	na takież kursa w seminarjum nauczycielskiem w Łęczycy	1000	
	i " " Łomżyńskiej . . 12 "	2710 50		e	na takież kursa w szkole miejskiej w Piotrkowie	1000	
	k " " Suwalskiej . . 28 "	5891		f	na zasiłki dla początkowych szkół ludowych w okręgu (prawo r. 1895 13 marca i 1897 r. 5 maja)	230000	
	l " " Płockiej . . 7 "	4507				479296 75	
5	Wynagrodzenie osobom duchownym za naukę religii i dozór nad szkołami:						
	a w Warszawie w 2 szkołach	320					
	b w gub. Warszawskiej w 11 szkołach	570					
	c " " Kaliskiej . . " 2 "	150					
	d " " Piotrkowskiej . . " 2 "	150					
	e " " Radomskiej . . " 5 "	250					

T A B L I

Koszta łożone ze skarbu

- a) instytut głuchoniemych i ociemniałych,
b) szkoła rysunkowa,

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób	R U B L E	
			Wysokość pensyi etatowej	Ogółem
I. Instytut głuchoniemych i ociemniałych w Warszawie				
1	Dyrektor (mieszkanie w naturze)	1	1500	1500
2	Pomocnik dyrektora (dodatek nauczycielowi sprawującemu ten obowiązek)	—	300	300
3	Starsza dozorczyń (mieszkanie w naturze)	1	600	600
4	Nauczyciel religii w oddziale głuchoniemych	1	800	800
5	Kapelan	1	600	600
6	Nauczyciel religii w oddziale ślepych	1	500	500
7	Nauczyciele przedmiotów	9	—	8100
8	Pomocnik nauczyciela i pomocnica (mieszkanie w naturze)	2	300	600
9	Nauczyciel rysunku i kreślenia	1	500	500
10	„ muzyki	2	{ 750 600 }	1350
11	Dodatkowo za lekcyę muzyki	—	—	800
12	Nauczyciel rzeźbiarstwa	1	240	240
13	„ rzeźby w drzewie	1	200	200
14	„ kaligrafii	1	150	150
15	Nauczycielka „	1	100	100
16	Dodatki nauczycielom w oddziale ślepych i głuchoniemych	—	—	720
17	Dozorcy w obu oddziałach	2	{ 300 225 }	525
18	Dozorczyń „ „	2	{ 300 225 }	525
19	Lekarz „ „	1	500	500
20	Sekretarz zarazem buchalter	1	700	700
21	Gospodarz (mieszkanie w naturze)	1	300	300
22	Bibliotekarz (dodatek nauczycielowi)	—	—	300
23	Dozorca warsztatów (dodatek)	—	—	100
24	Biblioteka, nagrody dla uczniów, drukowanie podręczników, kanceliści, woźny, ogrodnik i materiały piśmienne	—	—	1910

C A VI.

na zakłady specjalne:

- c) muzeum sztuk pięknych,
d) ogród botaniczny.

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób	R U B L E	
			Wysokość pensyi etatowej	Ogółem
25	Nauka rzemioł i rękodzieł	—	—	3100
26	Szkoła niedzielna rzemieślnicza	—	—	350
27	Utrzymanie cerkwi	—	—	50
28	Niższa służba, opał, światło i t. p. wydatki gospodarcze	—	—	5883
29	Utrzymanie wychowanców i wychowanek.	—	—	13388
		29	—	44641
II. Szkoła rysunkowa w Warszawie				
1	Dyrektor	1	1200	1200
2	Nauczyciele	3	900	2700
3	Sekretarz	1	600	600
4	Pomoc naukowa	—	—	250
5	Służba, opał, światło i t. p.	—	—	940
6	Najem lokalu	—	—	3000
		5	—	8690
III. Muzeum sztuk pięknych w Warszawie				
1	Kustoszu muzeum (mieszkanie w naturze)	1	600	600
2	Służba i inne potrzeby muzeum	—	—	930
		1	—	1530
VI. Ogród botaniczny w Warszawie				
1	Kierownik działu naukowego w ogrodzie (mieszkanie w naturze)	1	450	450
2	Starsi pomocnicy (mieszkanie w naturze)	3	750	2250
3	Najem robotnika i inne potrzeby gospodarcze	—	—	11530
		4	—	14230

T A B L I C A VII

Wydatki z funduszy specjalnych

z funduszków specjalnych.

T A B L I C A VII.

Wydatki z funduszów powstałych z opłaty za naukę i z dochodów z innych źródeł w wyższych zakładach naukowych.

Nazwa zakładu	Ogółem																												
	% na Komitecie Naukowy Ministerium Oświaty		Dodatki do pensyj etatowych profesorów i in.		Pensye i honorarya urzędnikom nadetat.		Zasiłki i nagrody urzędnikom		Delegacye profesorów zagranicę		Honorarium osobom pozostawionym przy katedrach dla wydoskonal. się w naukach		Zasiłki i stypendya dla studentów		Premia za rozprawy i nagrody dla studentów		Gabinety, laboratorya, biblioteki, obserwatoria, muzea i t. p.		Materiały piśmiennne i koszty różn. druków		Wydatki gospodarstwe, remont gmachów, opał, światło i t. p.		Honorarya wypracane profesorom i wykładowca						
	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U	
A. Oplata za naukę.																													
1 Cesarski uniwersytet w Warszawie	2000	17300	22170	1300	1600	2400	3000	1000	29005	9050	8900	2260	100000																
2 Instytut agronomii i leśnictwa w Now. Aleksandryi	207	200	—	800	—	—	—	—	—	—	—	—	10350									9143	—						
3 Instytut Weterynaryjny w Warszawie	160	1600	1120	400	300	—	475	116	1450	—	1179	1200	8000									19222	3460						
	2267	19100	23290	2500	1900	2400	3475	1116	30455	9050	19222	3460	118350																
B. Dochody z innych źródeł.																													
1 Instytut agronomii i leśnictwa w Nowej Aleksandryi	1353	—	22963	—	—	—	—	—	2418	3104	—	—	29838									3104	—	—	—	—	—	—	—
2 Instytut Weterynaryjny w Warszawie	1353	—	22963	—	—	—	—	—	2418	3104	—	—	350									3104	—	—	—	350	—	—	—
	2706	—	45926	—	—	—	—	—	4836	6208	—	—	350									6208	—	—	—	350	—	—	—

Oplata podatkowa	Ogółem									
	Administrcya folwark., najem robotni., remont narzędzi i zakup bydła wzamian za braki		Ulepszenia gospodarstwa spodarskie		Różne wydatki gospodarskie		Zasiłki studentom		Ogółem	
	R	U	R	U	R	U	R	U	R	U
	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

T A B L I

Wydatki z funduszków powstałych z opłaty za naukę

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Utrzymanie	2 % na Ko-	2 % na kapi-	3 % na kapi-	Utrzymanie	Utrzymanie	Utrzyma-
		inspektorów okręgowych	mitet Nau- kowy w Min. Oświaty	tał oddzia- łów równo- ległych	tał budo- wlany	oddziałów równole- głych	VIII kl.	nie klasy przygoto- wawczej
R u b l e i k o p i e j k i								
I. Gimnazya męskie.								
1	Warszawskie I-e . . .	472 20	376 80	376 80	565 20	—	—	440
2	„ II-e . . .	72 20	481 60	481 60	722 40	9360	—	640
3	„ III-e . . .	72 20	474 —	474 —	711 —	3000	—	—
4	„ IV-e . . .	72 20	260 —	260 —	390 —	—	—	480
5	„ V-e . . .	72 20	532 —	532 —	798 —	5000	—	480
6	„ VI-e . . .	72 20	240 —	240 —	360 —	—	—	440
7	Gimnaz. na Pradze . . .	72 20	480 —	480 —	720 —	5240	160	—
8	W Kaliszu . . .	72 20	396 —	396 —	594 —	7250	—	480
9	„ Piotrkowie . . .	72 20	364 80	364 80	547 20	3860	—	640
10	„ Częstochowie . . .	2362 20	400 —	400 —	600 —	4030	—	480
11	„ Łodzi . . .	72 20	296 —	296 —	444 —	1060	—	480
12	„ Radomiu . . .	72 20	729 60	729 60	1094 40	11930	—	160
13	„ Kielcach . . .	72 20	320 —	320 —	480 —	5575	—	200
14	„ Płocku . . .	72 20	430 —	430 —	645 —	9890	—	160
15	„ Suwałkach . . .	72 20	240 —	240 —	360 —	—	—	160
16	„ Maryampolu . . .	72 20	216 —	216 —	324 —	—	—	—
17	„ Łomży . . .	72 20	430 —	430 —	645 —	5960	—	—
18	„ Lublinie . . .	72 20	529 —	529 —	793 50	10380	—	—
19	„ Chełmie . . .	72 20	215 —	215 —	322 50	—	—	—
20	„ Białej . . .	72 20	190 40	190 40	285 60	—	—	—
21	„ Siedlcach . . .	72 20	394 20	394 20	591 30	9564 90	—	—
	Ogółem . . .	4106 20	7995 40	7995 40	11593 10	92099 90	160	5200
II. Progimnazya męskie.								
1	Warszawskie I-e . . .	36 10	191 70	191 70	287 55	—	—	480
2	„ 6-ioklas. . .	36 10	404 60	404 60	606 90	2000	—	480
3	Hrubieszowskie . . .	36 10	104 —	104 —	156 —	—	—	—
4	W Zamościu . . .	36 10	260 80	160 80	241 20	—	—	—
5	„ Pińczowie . . .	36 10	128 —	128 —	192 —	—	—	40
6	„ Sandomierzu . . .	36 10	178 40	178 40	267 60	—	—	200
7	„ Pułtusu . . .	36 10	288 —	288 —	432 —	—	—	—
	Ogółem . . .	252 70	1453 50	1453 50	2183 25	2000	—	1200

C A VIII.

w gimnazyach i progimnazyach męzkich i żeńskich.

Stypendya, zasilki i na- grody dla uczniów	Zasilki dla nauczycieli	Honora- rya za po- praw. cwi- czeń uczn.	Za lekcye dodatkowe i zastępstwa	Pensye ko- repetytorów	Gabinety i laborato- rya	Opal, świa- tło, remont i inne wy- datki gospo- darcze	Ogółem
R u b l e i k o p i e j k i							
1000 —	2000 —	1120 —	2400 —	— —	700 —	9389 —	18840 —
1200 —	2000 —	1500 —	2500 —	200 —	1500 —	3422 20	24080 —
800 —	2000 —	1000 —	1000 —	500 —	1500 —	12168 80	23700 —
800 —	1600 —	960 —	1724 —	150 —	1600 —	4703 80	13000 —
1000 —	2000 —	1067 —	1700 —	— —	1000 —	12418 80	26600 —
900 —	1800 —	760 —	1760 —	280 —	800 —	4347 80	12000 —
1100 —	2000 —	1200 —	1300 —	— —	2000 —	9247 80	24000 —
500 —	1000 —	1130 —	2300 —	— —	1000 —	4681 80	19800 —
600 —	1200 —	950 —	480 —	— —	1000 —	8161 —	18240 —
600 —	1800 —	600 —	1000 —	100 —	700 —	6927 80	20000 —
600 —	2000 —	960 —	3446 —	150 —	400 —	4595 80	14800 —
700 —	1500 —	1170 —	2590 —	300 —	1200 —	14304 20	36480 —
500 —	1200 —	760 —	1000 —	100 —	700 —	4772 80	16000 —
1200 —	2000 —	960 —	1395 —	— —	1200 —	3117 80	21500 —
500 —	1800 —	900 —	1800 —	— —	800 —	5127 80	12000 —
550 —	1400 —	1060 —	2630 —	— —	600 —	3731 80	10800 —
600 —	1000 —	760 —	1380 —	— —	500 —	9722 80	21500 —
800 —	2000 —	1060 —	1140 —	— —	800 —	8346 30	26450 —
800 —	1500 —	860 —	600 —	400 —	600 —	5165 30	10750 —
600 —	1000 —	880 —	700 —	300 —	500 —	4801 40	9520 —
800 —	1600 —	920 —	3730 —	— —	450 —	1193 20	19710 —
16150 —	34400 —	20577 —	36575 —	2580 —	20550 —	140346 80	399570 —
600 —	1200 —	300 —	1400 —	150 —	600 —	4147 95	9585 —
600 —	1400 —	400 —	1100 —	— —	600 —	12197 80	20230 —
250 —	650 —	240 —	770 —	— —	300 —	2589 90	5200 —
600 —	900 —	300 —	900 —	— —	400 —	4341 10	8040 —
400 —	900 —	280 —	1800 —	— —	400 —	2095 90	6400 —
400 —	1200 —	380 —	1320 —	— —	400 —	4359 50	8920 —
500 —	1000 —	300 —	1900 —	200 —	500 —	8955 90	14400 —
3350 —	7250 —	2200 —	9190 —	350 —	3200 —	38688 05	64775 —

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Utrzymanie	2% na Komitet	2% na kapitał	3% na kapitał	Utrzymanie	Utrzymanie	Utrzymanie
		inspektorów okręgowych	w Min. Oświaty	oddziałów róż- norodnych	na budowlany	oddziałów równoległych	VII klasy	klasy przygo- towawczej
Ruble i kopiejki								
III. Gimnazya żeńskie.								
1	Warszawskie I-e . . .	—	—	—	—	—	600	—
2	„ II-e . . .	—	—	—	—	8676	3008	1808
3	„ III-e . . .	—	—	—	—	—	680	1440
4	„ IV-e . . .	—	—	—	—	8676	3008	1728
5	Kaliskie	—	—	—	—	359	1644	450
6	Kieleckie	—	—	—	—	—	1876	780
7	Łódzkie	—	—	—	—	7888	1749	—
8	Łomżyńskie	—	—	—	—	—	360	—
9	Lubelskie	—	—	—	—	—	1504	—
10	Piotrkowskie	—	—	—	—	—	360	900
11	Płockie	—	—	—	—	—	1654	944
12	Radomskie	—	—	—	—	1562	360	570
13	Suwalskie	—	—	—	—	—	360	—
14	Siedleckie	—	—	—	—	—	450	626
	Ogółem	—	—	—	—	27161	17603	9246
IV. Progimnazya żeńskie i inne zakłady								
							IV kl.	
1	Warszawskie 3-klasowe	—	—	—	—	1464	926	960
2	Nowo - Aleksandryjskie	—	—	—	—	—	—	—
3	Chełmska szkoła 7-ioklasowa	—	—	—	—	644	—	—
4	W Zamościu szkoła 4-oklasowa	—	—	—	—	—	—	—
5	W Łowiczu progimnazjum	—	—	—	—	—	—	—
6	W Sandomierzu szkoła Maryjska	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem	—	—	—	—	2108	926	960

Stypendya, za- silki i nagrody dla uczniów	Zasilki dla na- uczycieli	Honorarium za poprawia- nie ćwiczeń uczniowskich	Za lekcyjne do- datkowe i za- stępstwa	Pensye kore- petytorów	Gabinety i la- boratorya	Opał, światło, remont i inne wydatki go- spodarcze	Ogółem
R u b l e i k o p i e j k i							
1700 —	2000 —	— —	3150 —	— —	700 —	11300 —	19450 —
1000 —	3000 —	— —	1491 —	— —	500 —	11517 —	31000 —
600 —	1500 —	— —	1140 —	— —	600 —	5540 —	11500 —
1000 —	3000 —	— —	2381 —	— —	1100 —	10470 —	31300 —
400 —	1400 —	— —	1691 —	— —	210 —	5009 —	14400 —
300 —	1200 —	— —	380 —	— —	1200 —	5964 —	11700 —
830 —	2300 —	— —	1700 —	— —	880 —	12553 —	27900 —
800 —	1200 —	— —	2150 —	— —	400 —	4690 —	9600 —
600 —	1800 —	— —	1790 —	— —	640 —	3946 —	10280 —
700 —	1500 —	— —	2960 —	— —	400 —	3880 —	10700 —
500 —	1300 —	— —	1611 —	— —	200 —	9291 —	15500 —
700 —	1500 —	— —	3400 —	— —	800 —	7758 —	16650 —
500 —	1200 —	— —	2985 —	— —	500 —	4055 —	9600 —
500 —	1000 —	— —	2605 —	— —	200 —	4619 —	10000 —
10130 —	23900 —	— —	29334 —	— —	8330 —	100592 —	229580 —
450 —	1200 —	— —	1396 —	— —	500 —	3744 —	10640 —
100 —	400 —	— —	— —	— —	300 —	2000 —	2800 —
564 —	1200 —	— —	200 —	— —	210 —	2582 —	5400 —
250 —	600 —	— —	234 —	— —	50 —	2106 —	3240 —
60 —	600 —	— —	1292 —	— —	300 —	1348 —	3600 —
70 —	150 —	— —	200 —	— —	100 —	296 —	816 —
1494 —	4150 —	— —	3322 —	— —	1460 —	12076 —	26496 —

TABLICA IX.

Zakłady naukowe specjalne.

Wydatki z funduszy pozostałych z opłaty za naukę w szkołach realnych i zawodowych.

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Na utrzymania inspekt. okręgowych	2% na komit. Nauk. Minis. Oświaty	2% na kapit. oddziałów równolegl.	3% na ka-pitał budo-walny	Utrzymanie oddziałów równolegl.	Gabinety i laboratorya	Utrzymanie klasy przy-gotowawcz.	Stypendya zasł. i nagr. dla uczniów	Zasłki nau-czytelom	Honorar. za popraw. cwi-czeń uczn.	Lekeye do-datkowe i zastępswa	Opat, świado-remont i inne wydatki gosp.	Ogółem
I. Szkoły realne.														
1	Warszawska	72 21	1162	—	1743	24852	1600	—	1200	2300	1375	300	22333	79 58100
2	Kaliska	72 21	260	260	390	4400	1500	—	600	1500	—	2500	1517 79	13000
3	Łowicka	72 21	268	268	402	—	1000	—	700	1500	—	2332	6837 79	13400
		216 63	1690	1690	2535	29252	4100	—	2600	5300	1375	5132	30709 37	84500
II. Szkoły zawodowe.														
1	Rękodzielniczo - przemy-słowa w Łodzi	72 22	436 40	—	654 60	4356	500	1380	300	1000	—	3738	9382 78	21820
2	Szkoła Konarskiego w Warszawie	—	—	—	162	—	—	3450	60	262	—	900	566	5400
3	Szkoła przemysłowa w Radomiu	—	—	—	38 25	—	300	—	250	300	—	150	236 75	1275
4	Szkoła dla uczniów rze-miosł w Siedlcach	—	—	—	20 25	—	—	—	—	—	—	—	654 75	675
5	Szkoła niższa rzemieślni-cza w Olkuszu	—	—	—	29 25	—	100	—	50	60	—	—	735 75	975
		72 22	436 40	—	904 35	4356	900	4830	660	1622	—	4788	11576 03	30145

T A B L I C A X.

Wydatki z funduszków powstałych z opłaty za naukę w szkołach miejskich.

N ^o porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Mieszkani-	4% na kapit.	Syppendya,	Zasiłki nau-	Nauczycielom	Gabinoty,	Opal, światło,	Ogółem
		we nauczy- cielom	budowl. dla szkół miejsk. i powiatow.	zasil. i nagr. uczącym się	czytelom	za lekc. dodat i zastępstwa	laboratorya, biblioteki i bp.	remont lokalu i inno wydatki gospodarcze	
		R	U	B	L	E			
Szkoły miejskie.									
1	Warszawska 6-klas.	825	360	150	600	650	150	6265	9000
2	" 4-klas.	—	224	100	300	1980	100	2896	5600
3	" I-a 3-kl.	—	200	100	300	1855	170	2375	5000
4	" II-a 3-kl.	—	196	24	250	2215	—	2215	4900
5	W Sejnach	—	41.20	100	200	75	75	538.80	1030
6	" Łodzi szkoła Ale- ksandryjska	—	41.92	100	350	200	150	206.08	1048
7	W Tomaszowie . . .	—	120	100	250	120	100	2310	3000
8	" Piotrkowie . . .	—	124.80	100	425	770	200	1500.20	3120
9	" Płocku	—	192	—	4368	—	—	240	4800
10	" Łęczycy	—	48	30	50	400	—	672	1200
11	" Włocławku	—	160	100	250	1600	100	1790	4000
12	" Gostyninie	—	60	100	250	250	200	640	1500
13	" Łukowie	—	153.60	—	—	—	—	3686.40	3840
		825	1921.52	1004	7593	10115	1245	23334.48	45038

T A B L I C A X I.

Wydatki z funduszków specjalnych: a instytutu głuchoniem. i ociemn.,
b ogrodów botanicznego i pomologicznego.

N ^o porząd.	N A Z W A Z A K Ł A D U	Ogółem
		RUBLE K.
I. Instytut głuchoniemych i ociemniałych w Warszawie.		
1	Utrzymanie pensyonarzy i uczniów przychodnich	17013 64
2	Instrumenty muzyczne, nagrody nauczycielom i urzęd- nikom i utrzymanie gmachu	8769 50
3	Utrzymanie warsztatów	4450 —
4	Stypendya z legatów prywatnych.	1443 75
5	" imienia: Cesarza Aleksandra I, Cesarza Ale- ksandra II i Wielkiej Księżny Maryi Aleksandrowny	3000 —
6	Utrzymanie oddziałów równoległych	1725 11
7	" części domu po -auguściańskiego	300 —
		36702 —
II. Ogród Botaniczny w Warszawie.		
1	Utrzymanie ogrodów botanicznego i pomologicznego wydatki gospodarcze	6000 —

TABLICA XII

Wykaz dochodu z opłat za naukę
w zakładach naukowych: wyższych, średnich, realnych,
zawodowych i miejskich.

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób	Wysokość opłaty szkolnej	Suma ogólna osiągnięta z opłaty szkolnej
				R U B L E
A. Wyższe zakłady naukowe.				
1	Cesarski Uniwers. Warszawski			
	a) studentów	1550	} 100	174100
	b) wolnych słuchaczy	191		
2	Instytut politechniczny Cesarza Mikołaja II-go w Warszawie			
	a) studentów	819	} 100	85700
	b) wolnych słuchaczy	38		
3	Instytut leśno - agronomiczny w Nowej Aleksandryi	207	50	10350
4	Instytut weterynaryjny Warsz.	160	50	8000
		2965	—	278150
B. Średnie i niższe zakłady nauk.				
I. Gimnazya męzkie:				
1	Warszawskie I-e.	415	60	24900
2	„ II-e.	489	56	27384
3	„ III-e.	427	60	25620
4	„ IV-e.	260	50	13000
5	„ V-e.	452	70	31640
6	„ VI-e.	364	50	18200
7	Gimnazjum na Pradze	480	50	24000
8	W Kaliszu	367	60	22020
9	„ Piotrkowie.	304	60	18240
10	„ Częstochowie.	450	60	27000
11	„ Łodzi.	470	40	18800
12	„ Radomiu	584	60	35040
13	„ Kielcach	400	40	16000
14	„ Płocku	525	50	26250
15	„ Suwałkach.	399	40	15960
16	„ Maryampolu	310	40	12400
17	„ Łomży	430	50	21500
18	„ Lublinie.	610	50	30500
19	„ Chełmie.	370	50	18500
20	„ Białej	349	40	13960
21	„ Siedlcach	546	45	24570
		9001	—	465484

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób	R U B L E	
			Wysokość opłaty szkolnej	Suma ogólna osiągnięta z opłaty szkolnej
II. Progimnazya męzkie:				
1	Warszawskie I-e	243	45	10935
2	„ 6-ioklasowe	350	70	24500
3	Hrubieszowskie	190	40	7600
4	W Zamościu	201	40	8040
5	„ Pińczowie	210	40	8400
6	„ Sandomierzu	267	40	10680
7	„ Pułtusku	340	50	17000
		1801	—	87155
III. Gimnazya żeńskie:				
	Warszawskie I-e.	{ 358	50	17900
		{ 70	30	2100
1	„ II-e.	{ 660	50	33000
		{ 94	40	3760
2	„ III-e.	{ 320	50	16000
3	„ IV-e.	{ 590	50	29500
		{ 98	40	3820
4	Kaliskie	{ 380	45	17100
5	Kieleckie	{ 298	40	11820
		{ 36	30	1080
7	Łódzkie	{ 730	45	32850
8	Łomżyńskie	{ 240	40	9600
		{ 41	30	1230
9	Lubelskie	{ 300	40	12000
		{ 41	24	984
10	Piotrkowskie	{ 320	40	12800
		{ 41	30	1230
11	Płockie	{ 340	50	17000
12	Radomskie	{ 380	45	17100
		{ 34	30	1020
13	Suwalskie	{ 250	40	10000
		{ 40	30	1200
14	Siedleckie	{ 320	40	1280
		5981	—	254374
IV. Progimnazya żeńskie i inne zakłady:				
1	Warszawskie 3-klasowe	279	40	11160
2	Nowo-Aleksandryjskie.	80	35	2800
3	Chełmska szkoła 7-ioklasowa	108	30	3240

№ porządkowy	NAZWA ZAKŁADU	Liczba osób	Wysokość opłaty szkolnej	Suma ogólna osiągnięta z opłaty szkolnej
				R U B L E
4	W Zamościu szkoła 4-oklas. . .	165	30	4950
5	„ Łowiczu progimnazjum . .	120	30	3600
6	„ Sandomierzu szkoła Maryjs.	68	12	816
7	„ Chełmie.	120	45	5400
		940	—	31966
	V. Szkoły męskie realne i zawodowe:			
	<i>a) realne:</i>			
1	W Warszawie.	850	70	59500
2	„ Kaliszu	260	50	13000
3	„ Łowiczu.	316	50	15800
		1426	—	88300
	<i>b) zawodowe:</i>			
4	W Łodzi rękodzielniczo-przem.	435	60	26100
5	„ Warsz. szkoła Konarskiego	190	30	5700
6	„ Radomiu przemysłowa . .	85	15	1275
7	„ Siedlcach szkoła dla uczniów rzemieśł.	{ 57 21	{ 10 5	{ 570 105
8	„ Olkusz u niższa rzemieślnic.	65	15	975
9	„ Dąbrowie szkoła górnicza			
	a) za naukę	120	20	2400
	b) za internat 90×150+30×50	—	—	10500
		873	—	47625
	VI. Szkoły miejskie:			
1	W Warszawie 6-ioklasowa . .	300	30	9000
2	„ „ 4-oklasowa	280	20	5600
3	„ „ 3-klasowa	250	20	5000
4	„ „ 3-klasowa	245	20	4900
5	„ Sejnach	103	10	1030
6	„ Łodzi Aleksandryjska. . .	262	4	1048
7	„ Tomaszowie	100	30	3000
8	„ Piotrkowie.	260	12	3120
9	„ Płocku	192	25	4800
10	„ Łęczycy.	100	12	1200
11	„ Włocławku	200	20	4000
12	„ Gostyninie.	150	10	1500
13	„ Łukowie	240	16	3840
		2682	—	48038
	Ogółem	—	—	1301092

T A B L I C A XIII.

Dochody z różnych źródeł

na pokrycie części kosztów utrzymania zakładów naukowych.
(Dochody te stanowią fundusze specjalne szafowane przez różne
zakłady naukowe na potrzeby tych zakładów).

№ porządkowy		Ogółem	
		RUBLE	K.
I. Dochody Instytutu leśno-agronomicznego w Nowej Aleksandryi.			
1	Dochody z folwarków Końska Wola i Nażog	16077	45
2	„ z fermy doświadczalnej Mokradź	9074	72
3	„ z ogrodów	1582	32
4	„ z dzierżaw i różne drobne	3104	14
		29338	63
II. Dochody Instytutu Weterynaryjnego w Warszawie.			
1	Dochody za leczenie zwierząt w klinikach	350	—
III. Instytut głuchoniemych i ociemniałych w Warszawie.			
1	Dochody z warsztatów	5000	—
2	„ z dzierżaw lokali i ogrodów i różne	8342	—
3	„ od pensyonarzy i uczniów przycho- dnic	17530	—
4	Dochody z legatów	2679	80
5	„ z kasy miasta Warszawy (zasilek)	2650	—
6	„ z funduszy Warszawskiej Rady Do- broczyności	500	—
		36701	89
IV. Ogrody Botaniczny i Pomologiczny w Warszawie.			
1	Dochód ze sprzedaży produktów i kwiatów w ogrodach botanicznym i pomologicznym	6000	—
		72390	52

T A B L I C A X I V .

Dochody skarbu
z różnych źródeł na pokrycie części kosztów utrzymania
zakładów naukowych.

№ porządkowy			Ogółem
			RUBLE K.
I. Zasiłki skarbowi z funduszków miejskich na utrzymanie różnych zakładów naukowych.			
1	Z funduszków m.	Warszawy	28380
2	"	" Włocławka	2000
3	"	" Skierniewic.	1500
4	"	" Pułtuska.	2000
5	"	" Łukowa	2000
6	"	" Siedlec	2300
7	"	" Częstochowy	8230
8	"	" Łodzi	42500
9	"	" Piotrkowa	300
10	"	" Radomia.	3000
11	"	" Łęczycy	300
12	"	" Olkusza	1000
13	"	" Sejny.	300
			93810
II. Dochód skarbu z pozycyj czynszowych będących pod zarządem władz okręgu naukowego w Warszawie.			
1	Z dzierżaw i czynszów		
		w gubernii Warszawskiej. . .	3592
		" Lubelskiej	3425
		" Kaliskiej	314
			7331
			101141

Od redakcyi „PRACY.“

Prosimy czytelników o nadsyłanie nam wszelkich materiałów, informacji i notatek dotyczących spraw administracyjnych, ekonomicznych i społecznych. Na nadesłane nam pytania z zakresu spraw powyższych, postaramy się udzielać stosownych odpowiedzi lub informacji.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca ADAM hr. KRASIŃSKI.
